

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание. (Първа сесия.)

XXXVI. ЗАСЪДАНИЕ, ВТОРНИКЪ 8 ФЕВРУАРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ 2 часъ и 10 мин. послѣ пладнѣ, подѣ председателството на Негово Високо преосвященство Митрополита Симеона Варненско-Прѣславский).

Председатель: Ще се прочете списъка.

Секр. Щърбановъ (чете го).

Отъ 40 души представители присѣтствуватъ 34 и отсѣтствуватъ 6 души; а именно: Г-да Ф. Мариновъ, д-ръ Вълковичъ, Митрополитъ Симеонъ, Г. Бошнаковъ, Л. Дуковъ и М-ръ Грековъ.

Председатель: Тѣй като присѣтствуватъ повече отъ половината, Събранието е пълно и засѣданието се открива.

На дневенъ редъ имаме бюджета. Г-нъ докладчикъ да благоволи да докладва.

Докл. д-ръ Цачевъ: Вчера се вотира за председателя, подпредседателя и членоветъ на Държ. Съвѣтъ. Сега остава за другитѣ служаци въ Съвѣта.

Председатель: Какъ желае Нар. Събрание, едно по едно ли да се разгледва, или исцѣло да се гласува тѣзи глава? (Гласове: Едно по едно).

Шивачовъ: За главния секретаръ азъ предлагамъ 6000 лева.

Геровъ: Азъ мисля, че днесъ се зе за основа, да се намали на столичнитѣ чиновници 10%. Когато тука има гл. секретаръ 8000 л. като спаднемъ 800 лева, оставатъ 7200 л.

Аневъ: Отъ нашето днешно тайно засѣдание зехме за принципъ, че на тукашнитѣ чиновници ще намалимъ по 10% и на външнитѣ 15%. За вторий базисъ зехме комисията, която може да диферира въ извѣстни случаи. Но

тука измѣнението на комисията е нѣкакъ по-вигодно. За това, предлагамъ да се приеме споредъ комисията 7008 л.

Председатель: Приема ли Нар. Събрание споредъ комисията 7008 л.?

Който не приема, да си дигне ржката. (Приема се).

Докл. Цачевъ: Помощникъ на глав. секретаръ споредъ проекта е 5004 л.; споредъ комисията пакъ толкова.

Буровъ: На помощника трѣба да се спадне на 4500 л.

Д-ръ Цачевъ: Тѣй като одѣвѣ ние приехме за начало, да несмаляваме тамъ, гдѣто нѣма възможность, азъ предлагамъ на помощника да остане сѣщата заплата 5004 л., защото мжчно е, да се намѣри добъръ помощникъ съ 4500 л.

Буровъ: Азъ увѣрявамъ г-на Цачева, че ще се намѣри съ 4500 лева; това не сж малко пари.

Докл. Цачевъ: Азъ ще помоля г-на Бурова, да вземе въ внимание, че отъ чиновникътъ, който ще занимава тѣзи длѣжностъ се изисква извѣстно образование. Тѣй щото, чиновникътъ, който има такова образование, той нѣма да се съгласи, щото да остане съ тѣзи заплата, която приема г. Буровъ.

Шивачовъ: 4500 лѣва е достаточнo; да се вотира, и което приеме Нар. Събрание.

Председатель: Ще подложжъ подъ гласуванье първо мнѣнието на комисията, и ако то не се приеме, тогава остава предложението на г. Бурова.

Докл. Цачевъ: Понеже Нар. Събрание приема съ намаление 10%, азъ отѣглямъ мнѣнието на комисията.

Председателъ: Който приема 7008 лева, да си дигне ржката. (Приема се).

Докл. Пачевъ: Секционнитъ секретари, комисията, като зе въ внимание, че трѣба да се турятъ между първостепеннитъ окр. управители и второстепеннитъ, както сж турнати и началницитъ на отдѣленията, е на мнѣние, тѣхната заплата да бѣде 5400 лева.

Председателъ: Който не приема мнѣнието на комисията, да си дигне ржката. (Меншество).

Докл. Пачевъ: Регистраторъ-архиваръ представено е споредъ проекта 3000 л. Комисията, като зе въ внимание, че има да извършва работа, за която се изискватъ извѣстни качества, остави сжщата заплата, както е въ проекта.

Шивачовъ: Не само за тѣзи, но и за всичкитъ служби се изискватъ извѣстни познания; за това предлагамъ, да му се дадатъ 2400 лева.

М-ръ Начовичъ: Регистраторъ-архиварътъ е една отъ най-важнитъ служби въ Министерствата; тѣзи чиновници, ако имъ се намали заплата, ще трѣба да се принуждаватъ да търсятъ постоянно други служби, които сж по-добрѣ платени, а това е лошо за службата. Отъ тѣхъ Министритъ и началницитъ искатъ справки по дѣлата, и тѣ трѣба да знаятъ гдѣ се намира всѣка бумага. Ако се намали заплата на тия служби, ще трѣба да се повѣряватъ на недостойни лица и които може би ще се мѣняватъ всѣкои 3 мѣсеца. Тогава реда въ канцелярскитъ архиви се разваля, справкитъ се затрудняватъ, чрезъ което се губи много време и интереситъ на населението се повреждатъ. За това, азъ съмъ на мнѣние, да си остане 3000 лева, защото тая служба е отъ най-важнитъ.

Буровъ: Азъ признавамъ, че всички чиновници сж важни, защото всѣкой изпълнява своята длѣжностъ, която му се даде. Да се смене 10%, именно на 2700 л.

Геровъ: Азъ виждамъ, че сме непослѣдователни, именно като дойде да сваляме, когато предложи г. Шивачовъ. Истина, че ние рѣшихме да се сваля по 10% на тукашнитъ чиновници и 15% на външнитъ, но ние казахме, че на които не трѣба да се сваля, ще си останатъ сжщитъ заплати; а сега виждамъ, че искаме на всѣко мѣсто да сваляме. На това азъ не съмъ съгласенъ.

Председателъ: Нар. Събрание приема ли 2700 лева? Който не приема, да си дигне ржката. (Приема се 2700 л.)

Докл. Пачевъ: На помощника споредъ бюджета е 2400 лева; споредъ комисията тоже 2400 л.

Буровъ: По моето мнѣние 10% да се смене.

Шивачовъ: Тогава 2160 лева.

Председателъ: Приема ли се 2160 лева? (Прието).

Докл. Пачевъ: Протоколистътъ споредъ бюджета има 2004 л. и комисията ги е оставила сжщитъ.

Шивачовъ: Да му се дадатъ 1800 л.

Батановски: Комисията е дошла до едно заключение; а това остава послѣднѣо право на Нар. Събрание да приеме колкото иска. За това, азъ предлагамъ 1800 л.

Председателъ: Докладчикътъ има право само да предлага, а Нар. Събрание рѣшава.

Който не приема 1800 лева, да си дигне ржката. (Никой не дига. — Приема се).

Докл. Пачевъ: За 7 писари въ Държ. Съвѣтъ, споредъ проекта 12600 лева; споредъ комисията сжщото.

Шивачовъ: На 7 писари по 1500 лева е достаточнѣо, и споредъ тѣзи смѣтка излиза 10500 л.

Аневъ: Азъ намирамъ една непрактичностъ, да се определява въ бюджета числото на писаритъ; тука да се каже просто за писари 12600 лева; защото числото на писаритъ зависи отъ количеството на работата; тука не е да се прави икономия. (Гласове: Приема се).

Председателъ: Който не приема мнѣнието на г. Анева, да си дигне ржката. (Приема се).

Докл. Пачевъ: Литографчикъ 1200 л.; помощникътъ 960 лева. (Прието).

Разсилний 720 лева.

Шивачовъ: Като предвидѣхме на джандармитъ по 600 лева, азъ предлагамъ и тука да се приеме 600 л.

Аневъ: Азъ мисля и тука да не се определява числото, а просто да се каже: за разсилни 3840 л.

Д-ръ Пачевъ: Споредъ комисията 2800 л.

Аневъ: И азъ съмъ членъ на комисията, и зная, че 2800 лева не е определено.

Манафовъ: Азъ искахъ да кажж, да имъ се определя по 600 л., както и на джандармитъ.

Председателъ: Приема ли се мнѣнието на комисията? (Прието).

Докл. Пачевъ:

ГЛАВА II.

Вещественни расходи.

По тая глава е предвидѣно 37000 лева; комисията е оставила сжщата сума безъ измѣнение, понеже всичкитъ расходи ставатъ съ оправдателни документи, и ако не се исхарчатъ, оставатъ пакъ като приходъ въ бюджета за идущата година.

Председателъ: Приема ли се споредъ комисията? (Прието).

Анневъ: Желателно е, да се знае, колко сж останали отъ измѣненията направени до сега по гл. I.

М-ръ Начевичъ: Сега нѣма врѣме; може до вечера да се исчисли, за да не се бавимъ сега. (Гласове: Съгласни.)

Докл. Цачевъ: Слѣдва за квартирнитѣ на Държ. Съвѣтъ. Комисията ги е отхвърлила.

Предсѣдателъ: Приема ли се отхвърлението на квартирнитѣ? (Прието.)

Докл. Цачевъ: Глава II. Вещественни расходи 1000 л. Тѣзи комисията незнае гдѣ се отнасятъ.

М-ръ Начевичъ: Напр. ступи се нѣкой столъ или масса, трѣба да се направи; потрѣба нѣкой шкафъ, трѣба да се купи.

Докл. Цачевъ: Но то напредъ има за поддържане мобилитѣ и ремонтъ.

Геровъ: Азъ мисля, че, ако се не похарчатъ, оставатъ въ хазната.

Предсѣдателъ: Приематъ ли се 1000 л. за вещевени расходи? (Приети.)

Докл. Цачевъ

МИНИСТЕРСКИЙ СЪВѢТЪ.

Отдѣление I.

Обикновенни расходи.

ГЛАВА I.

1 Предсѣдателъ	3000 лева.
1 Секретаръ	6000 „
Всичко по Глава I.	9000 лева.

ГЛАВА II.

Вещественни расходи.

Писмени принадлежности, освѣтление и отопление, телеграмми и други дребни разноски 3600 лева.

Всичко по Минист. Съвѣтъ 12.600 лева.

Комисията е приела това безъ никакво измѣнение.

Предсѣдателъ: Приема ли се мнѣнието на комисията? (Прието.)

Докл. Цачевъ: Подъ расположение на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО 150,000 лева.

Предсѣдателъ: Приематъ ли се тѣзи 150.000 лева? (Приети.)

Докл. Цачевъ

ПОЛИТИЧЕСКИЙ КАБИНЕТЪ.

1 Началникъ	10.008 лева.
2 Секретари по 6000 л.	12.000 „
1 Счетоводителъ	5.004 „

2 Писци по 2400 л. 4.800 лева.

4 Разсилни 4.440 „

Всичко . 36.252 лева.

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Предсѣдателъ: Приема ли се за поддържане на политическия кабинетъ 36.252 лева? (Прието.)

Докл. Цачевъ

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЪ.

Отдѣление I.

Обикновенни расходи.

ГЛАВА I.

Съдържание на министра и на състава при централното управление.

1. Съдържание на министра 12.000 лева.

Нему представителни 3.000 лева.

Предсѣдателъ: Който не приема да се оставатъ на министра 15.000 лева заедно съ представителнитѣ, да си дигне ржката (Никой не дига).

Докл. Цачевъ: 2. Състава на централното управление.

На главния секретаръ комисията мисли да се дадѣтъ 7008 лева. (Прието.)

4-ма началници по 5400 лева споредъ комисията. (Прието.)

Въ бюджето-проекта има поставено 3-ма ревизори; но г-нъ министръ се съгласи да има само двама и имъ опредѣли заплатата по 5.400 лева. (Прието.)

Докл. Цачевъ: Единъ геологъ-минералогъ, който напредъ е земалъ 6000 фр., сега комисията предлага да му се даватъ 5400 фр.

М-ръ Начевичъ: Азъ ще моля Нар. Събрание, да остави на това лице 6000 фр., защото той е единъ специалистъ и професоръ, той въ университета може съ честь да занимава тази служба. Той е единъ отъ нашитѣ най-достойни специалисти въ България. (Приема се 6000 фр.)

Докл. Цачевъ: Мининъ инженеръ и инспекторъ на горитѣ. Понеже има особенни лица, които занимаватъ тѣзи постове, за това тука се заличаватъ.

Аневъ: Азъ не знамъ това нѣщо.

Докл. Цачевъ: Понеже имаше добавъчни заплати въ извънреднитѣ разноски, заплатитѣ на тѣзи г-да минаватъ исцѣло, а тука се заличаватъ; защото сж подъ контрактъ.

Аневъ: Комисията е длъжна да знае, че между докладчика и мин. на финанситѣ нѣма никакъвъ дискретъ.

М-ръ Начевичъ: Почти всичкитѣ г-да представители знаятъ, че има въ България единъ мининъ инженеръ, който има за задача да изучи рудничкото богатство на България, да съчини законопроектитѣ по тая частъ, да съчини поемнитѣ договори за разработване на рудницитѣ, да надзирава това разработване и проч. Туй лице е доведено отъ Белгия и има контрактъ за 25.000 фр. и контракта е миналъ презъ Държ. Съвѣтъ. Това лице е привременно, и за туй се съгласявамъ съ г. докладчика, да се тури неговото жалование въ рубриката на извънреднитѣ разноси. Тоже за инспектора на горитѣ. Предполага се да се доведе единъ специалистъ по тая частъ, който да обходи България, да види почвата и да укаже, гдѣ какви дървета трѣбва да се посадятъ, да приготви окончателенъ законопроектъ за горитѣ и проч. Такавъ единъ чловѣкъ, както всички знаете е отъ извънредна нужда. Той още не е доведенъ. Писало се е въ Европа да се намѣри, и като дойде, условията му ще се представятъ на Държ. Съвѣтъ. Само трѣбва още отъ сега да се предвиди въ бюджета една сума отъ 10—12.000 лъва. Жалованието на тѣзи чиновници е въ извънреднитѣ расходи, както и жалованието на финансови съвѣтници.

Докл. Пачевъ: 2 главни счетоводители по 5004 л. Членовѣтъ на комисията приехъ тази плата да си остане, както е въ бюджетопроекта, защото тѣ контролиратъ всичкий расходъ.

Буровъ: Ако се умалаватъ платитѣ на началницитѣ, то и на счетоводителя да бждѣтъ 4500 лъва.

Анневъ: Азъ щѣхъ да забѣлѣжа, че самъ г. министръ въ частното засѣдание предлагаше 4800 лъва, а сега, съгласно съ принципа, който приехме днесъ, трѣбва да получатъ по 4500 л. (Приема се.)

Докл.: Единъ главенъ контролеръ 4800 л. Коммисията предлага 4500 л. (Приема се.)

Два контролера, 4800 фр. Коммисията предлага 4504 л. (Приема се.)

Петъ контролера, които тукъ сж 6, но г. Мин. намалява единъ и оставатъ 5.

Коммисията намѣрва за нужно, да имъ се плати по 3600 л. (Приема се.)

Двама счетоводители по 4800 л. Коммисията предлага 4200. (Приема се.)

4 помощника на счетоводителитѣ. Министерството отчислява 3, а остава само единъ съ заплатата 3000 фр. (Приема се.)

М-ръ Начевичъ: Тукъ се снематъ 600 фр., а не 10% и е неправедно да се снематъ по-вече отъ 500.

Поповъ: Понеже отъ 4 остава само 1 нека получава 3300 фр. (Приема се.)

Докл. Старши подначалници, въ проекта 3, а М-вото ги въскачва на 5 души. Заплатата имъ въ проекта е 4200, а комисията предлага 3600. (Приема се.)

Младши подначалници 5, съ заплатата 3000 фр. а г-нъ М-ръ казва 4000 фр. Коммисията намалява единъ и намѣрва за нужно да остане както е било 3000 фр..

Буровъ: 10% по-доле — 2700 фр. (Приема се.)

Докл.: 4 книговодители. М-вото скланя на 3. Заплатата имъ е 3000 фр, Коммисията тоже намѣрва за нужно, да да остане заплатата 3000 фр.

Буровъ: Азъ предлагамъ 2700 фр. (Приема се.)

Докл.: Единъ архиваръ 3000 фр. Коммисията предлага 2700 фр. (Приема се.)

Единъ помощникъ на архиваря — 1800 фр. Коммисията е на сжщо мнѣние.

Поповъ: Предлагамъ 1600 фр.

Единъ Гласъ: Азъ предлагамъ 1700.

Предсѣдателъ: Приема ли се 1700 фр.? (Приема се.)

Докл.: 3 архиваря — 2400.

Коммисията предлага 2100. Споредъ принципа, приетъ днесъ, тѣзи хора се онеправдаватъ. Като се пресмѣтне излиза 2600. (Приема се.)

Докл.: 2 регистратори — 2400. Споредъ комисията сжщото, но трѣбва тѣ да станатъ 2060 фр. (Приема се.)

2 помощника — 1700 фр.

Буровъ: Предлагамъ 1620.

М-ръ Начевичъ: Горѣ приехми 1700, и тукъ трѣбва да приемемъ. (Приема се.)

Докл.: Единъ икономъ — 1800. (Приема се.)

Единъ литографчикъ 1800 (Приема се.)

5 писци първи разредъ 1800.

Буровъ: 1700 предлагамъ.

Шивачовъ: Тѣ сж 3 разреда и ако се приеме: първий разредъ 1500, вторий 1200 и третий 900, мисля, ще бжде добръ.

Геровъ: Азъ мисля, да остане за всичкитѣ писци 9000 лъва. Нѣма нужда, да се опредѣлява платата.

Буровъ: Мисля, че г-нъ Мин. е опредѣлилъ да сHEME 10% на всичкитѣ.

Геровъ: Може утрѣ да намѣри и съ 1300, защо да го ограничаваме?

Буровъ: Ако ги намѣримъ, ние имъ даваме.

Споредъ тази смѣтка излиза 1600.

М-ръ Начовичъ: По-нагоре суммата бѣше 1800 и се намали на 1700, така сѣщо и отъ тѣзи сумми да се намали по 100 фр.

Буровъ: На мѣсто 1800 трѣбва 1620 и пр.

Председателъ: Писци първи разредъ — 1700, втори 1400, трети 1100, които не приема да си дигне ржката. (Меншество). Ще се каже, че е прието.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Глава III. Непредвидени расходи 5000 франка. (Приема се).

Глава IV. Смѣтна Палата.

Единъ председателъ 8004 фр. комисията е раздѣлила суммата. Въ проекта е поставена обща сума за личниятъ съставъ при Смѣтната Палата съ 72,200 лева. За председателя комисията предлага 8004 фр.

Геровъ: Понеже главний секретаръ се прие съ 7000 фр. да се приеме за председателя тоже 7000 фр.

Председателъ: Г-нъ докладчикъ съгласява ли се, или оттеглява своето предложение?

Докл. Цачевъ: Да се вотира.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за председателя на Смѣтната Палата 7008 фр.? (Приема се).

Докл. Д-ръ Цачевъ: Главний прокуроръ 7008 фр. но като се намали платата на председателя, трѣбва да се намали тоже съ 10%.

Шивачевъ: Предлагамъ 6300 фр. (Приема се).

Докл. Д-ръ Цачевъ: 6 съвѣтника които имали по 6000 фр., комисията намѣри за добръ да имъ опредѣли по 5400 фр. както на началници на отдѣления. (Приема се 5400 фр.).

3 докладници отъ I разрядъ.

Въ бюджетопрокта сѣ съ по 4000 фр.; комисията е намалила на 3600 фр. = 10800 франка. (Приема се по 3600 фр.).

3 докладници отъ II разрядъ по 3000 фр. Тукъ нѣма никакво намаление.

Буровъ: Предлагамъ 2700 фр. то е, 10% намаление.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Ний тука приехме общо начало, като казахме, че трѣбва да се исклучатъ отъ намаление всички онѣзи заплати, на които платата е такава, че не може да се намали безъ съразмѣрность. Единъ докладчикъ отъ II классъ на една Смѣтна Палата не трѣбва по доле да се тури отъ единъ околийски началникъ. Другояче нѣма никаква послѣдователность. За това моля Нар. Събрание за предложената отъ комисията плата, защото тя е вече намалена. Тамъ е било 3600 фр. и комисията е намалила платата на 3000 фр.

Геровъ: Това което желае г-нъ Буровъ, комисията е вече намалила. Въ проекта бѣше предвидено 3600 фр. и ний направихме 3000 фр.

Шивачовъ: Азъ се съгласявамъ съ мнѣнието на г-на Бурова, на 2700 фр. Това зависи отъ Нар. Събрание, което ще да приеме.

Буровъ: Азъ незнаехъ, че комисията е намалила. Въ проекта го нѣма.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Заплатитѣ сѣ зети отъ закона, който вотирахме за Смѣтната Палата, и тамъ е 3600 фр. Слѣдователно комисията е направила значително намаление и, ако се намали още, то ще бѣде едно нѣщо нецѣлѣсообразно. За това предлага комисията една цифра, която е вече доста намалена, и за това да се приеме платата представена отъ комисията отъ 3000 лева.

Манафъвъ: Азъ мисля, че г-нъ Буровъ ще се съгласи, тъй като тука е предвидено 87,200 фр. и, ако ще свали 10% ще намѣри суммата, която предлага комисията.

Шивачовъ: Младшитѣ подначалници сѣ предвидени съ 2700 л., за това предлагамъ и тука тоже 2700 лева.

Аневъ: Комисията сравнява докладници отъ II категория на Смѣтната Палата съ единъ околийски началникъ, и съ младши подначалници на едно Министерство. Слѣдователно предложението на г-на Шивачова е съвършенно логично, и азъ предлагамъ 2700 лева.

Поповъ: Комисията е много намалила; за това да остане споредъ комисията 3000 фр.

Председателъ: Ще дамъ на гласуване споредъ комисията, 3000 фр. Който не приема предложението на комисията, да си дигне ржката. (Меншество дига). Ще каже, че е прието 3000 фр.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Единъ дѣловодителъ 4800 фр.

Шивачевъ: Именно тука се показва голѣмо неравномѣрно распредѣление. На съвѣтника се даватъ 5400 фр., а на дѣловодителя се умалява. До колкото зная, платитѣ бѣха еднакви и нада ли дѣловодителя не получаваше повече. Справедливостта изисква, да получава дѣловодителя колкото и съвѣтника.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Това което казва г-нъ Шивачовъ може да бѣде справедливо само тогава, когато въ Смѣтната Палата нѣма прокуроръ. Но тъй, като Нар. Събрание вотира сума за прокурора и се прие, то дѣловодителя не може да бѣде на равна стѣпень съ съвѣтника. Защото работата е распредѣлена по между прокурора и дѣловодителя. За това трѣбва да се приеме споредъ комисията 4800 фр.

Аневъ: Азъ останахъ при особено мнѣние по бюджета на Мин. на Финанситѣ. Дѣловодителя има много по вече работа. Прокурора ще направи распределението на работитѣ, а дѣловодителя трѣбва да работи цѣль день. За това моля Нар. Събрание, да тури дѣловодителя на равно съ единъ съвѣтникъ.

Докл. Цачевъ: Г-нъ Аневъ, който докладва законопроекта за Смѣтната Палата, той твърдѣ добръ знае obligation, които трѣбва да изпълняватъ прокурора и дѣловодителя. Слѣдователно той твърдѣ добръ знае, че не може дѣловодителя да се тури наравно съ съвѣтниците. Именно длъжността на прокурора е, че отъ части ще отнеме работитѣ отъ дѣловодителя, и слѣдователно работата на дѣловодителя става по-малка. За това комисията предлага 4800 лъва.

Аневъ: Напротивъ, колкото помня, нѣкои членове отъ комисията бѣха на мнѣние, да се исхвърли службата на прокурора; когато има дѣловодителъ, не трѣбва прокуроръ. По между работата на прокурора и дѣловодителя има голѣма разлика. Прокуроръ ще бѣде тамъ само по форма, когато дѣловодителя ще работи. За това предлагамъ на Нар. Събрание да исхвърли службата на прокурора, и да приеме дѣловодителя на равно съ единъ съвѣтникъ.

Председателъ: Ще туря подъ гласуване мнѣнието на комисията да се дадатъ 4800 фр. на дѣловодителя. Който не приема, да си дигне ржката. (Меншество дига). Приема се 4800 фр.

Докл. Цачевъ: § 2. Вещественни расходи. За наемъ помѣщение, писци, разсилни и канцелярски расходи 12000 лъва. (Приема се).

Глава V. Първостепенни окр. ковчежничества.

§ 1. Състава на Софийското окръжно ковчежничество.

1 ковчежникъ 4200 фр. Комисията не е направила ни най малко измѣнение, защото счита за излишно да се намали заплатата на ковчежника отъ първото ковчежничество, тъй като това лице запазва интереса на страната.

Шивачовъ: Азъ предлагамъ 3960 лъва.

Манафовъ: Азъ ще обърна внимание върху това, че единъ ковчежникъ става по избора отъ окр. управителний съвѣтъ, и се изисква отъ единъ ковчежникъ да даде гаранция отъ 60.000 фр. И такава гаранция рѣдко се намира въ едни ржцѣ у насъ. То е най важниятъ постъ г-да, и най важната работа е работата на ковчежника. Защото тамъ е сърцето на народа, тамъ е парата на народа. Азъ вѣрвамъ, че Нар. Събрание ще се съгласи съ мене, щото на ковчежника да остане платата, както е предвидена.

Шивачовъ: До колкото помня, въ досегашниятъ бюджетъ не е била по-голѣма цифра, даже по-малка е била цифрата. И на основание на миналиятъ бюджетъ направихъ своето предложение.

Батановски: Азъ незная, за какво ни убѣждава г-нъ Манафовъ и ни казва, че даватъ 60.000 лъва гаранция, които служатъ само, ако да направи злоупотреба. Ако не направи злоупотреба, то за какво служи тая гаранция?

Манафовъ: Азъ ще отговоря на г-нъ Батановски, за да се търси гаранция за 60.000 фр., то не се намѣрва лесно такава гаранция въ едно лице, и той трѣбва да обикаля Ивана и Стояна, и трѣбва да ги проси, да гарантиратъ за него. И на този чловѣкъ, който трѣбва да даде 60.000 фр. гаранция и да земе за трудътъ си 4200 фр., то мисля, че не е много. Другояче ще онеправдаемъ тѣзи лица, които да получаватъ сѣща плата както другитѣ, които нетрѣбва да полагатъ никаква гаранция. Ний трѣбва да имаме казначей, въ който да имаме довѣрие, защото тамъ лежи сърцето на българскиятъ народъ: тамъ лежи парата!

Нека г-нъ Батановски земе 4200 фр. и азъ ще го попитамъ, лесно ли ще намѣри въ София чловѣкъ гаранция отъ 60.000 фр. Сѣки ще се позамисли и почуди. Знаеме, какви работи ставатъ, и азъ моля Нар. Събрание нека остави тѣзи ковчежници съ сѣщата плата, щото да могатъ да се намѣрватъ въ положение, за да могатъ съ усърдие, и съ добра гаранция да пазятъ нашата пара.

М. Веловъ: Да помиловаме този чиновникъ да му се свали само 5%. (Веселостъ).

Поповъ: Азъ съмъ стласенъ съ г-на Манафова, защото ако нѣма гаранция, трѣбва да има самъ 60.000 фр. имущества; а който има толкось имущества, той неслужу за малко пари.

Буровъ: До сега сж имали назначенитѣ гаранция и ще я намѣратъ и за напредъ. (Шумъ — Не чува се).

Батановски: Затруднения нѣма да станатъ за гаранцията отъ 60000 лева. Не 60 — а 600000 л. се намира. Да остане 3800 лева.

Аневъ: Както видите, г-да представители, въ проекта е поставена платата на ковчежника въ първостепенно ковчежничество на равно съ единъ старший подначалникъ, и каква голѣма разлика има въ отговорността имъ. Единъ ковчежникъ има твърдѣ голѣма отговорностъ, именно тука въ Столицата, гдѣто се събиратъ често милиони. А единъ старший подначалникъ нѣма никаква отговорностъ, даватъ му се бумаги за преписване, свършва ги и послѣ е свободенъ; а ковчежника, ако има погрѣшка отъ 1 сантимъ,

трѣба да работи, до гдѣто неоткрие погрѣшката, и ако си неотвара очитѣ при приемане и даване паритѣ, отговаря той пакъ. Слѣдователно, между единъ старший подначалникъ и ковчежникъ отъ първостепенното ковчежничество, има грамадна разлика. Азъ съмъ даже на това мнѣние, да се увеличи платата на ковчежника. Но като вземемъ предъ видъ, че ковчежниците сж мѣстни граждани, и се земаатъ отъ сжщиятъ градъ, и могатъ да направятъ економия, и не е принуденъ да се мѣсти отъ едно мѣсто на друго, то се съгласявамъ да остане споредъ проекта, и тогава ще бждеме справедливи.

Председателъ: Който не приема платата 4200 фр. на ковчежника въ I степенно ковчежничество, както го приела комисията, да си дигне ржката. (Меншество дига). Прието.

Докл. Цачевъ: 2 контролера по 4200 фр.

Шивачовъ: Като вземемъ предъ видъ мотивитѣ, които представи г-нъ Аневъ, азъ предлагамъ 3600 фр. за единъ контролеръ.

М-ръ Начовичъ: Ковчежниците се избиратъ отъ окр. съвѣтъ, и много пати тѣ земаатъ отговорността на себе си; но за истинска работа, за писменниятъ контролъ, тѣ малко се грижатъ. Отговорностъ иматъ, но всичкиятъ товаръ въ ковчежничество лежи върху контролера. На много мѣста даже лежи върху тѣхъ всичката отговорностъ. За туй предлагамъ, да си остане, както си е въ проекта 4200 фр.

Аневъ: Азъ незная, г-нъ Шивачовъ, какви мотиви сж тии, за които каза: че на основание на мотивитѣ представени отъ г-на Анева предлага 3600 фр. — Половината отговорностъ се пада на казначея, и втората на контролера. И знаете, че отъ началото на нашето освобождение до днешния день контролера и казначея сж получавали равна плата. За това да остане, както си е въ проекта, и ще бждемъ справедливи. Защото $\frac{1}{2}$ отговорностъ по счетоводство лежи върху контролера, и втората $\frac{1}{2}$ остава върху казначея.

Поповъ: Наистина, и двата сж отговорни, единъ за пари, а другъ за писменностъ. Но отъ казначея се изисква гаранция, и ако сгрѣши, земаатъ се отъ него пари; а на контролера, ако сгрѣши, ще му се изкаже едно съжаление.

Манафовъ: Почти сжщо, което каза г-нъ Поповъ, и азъ искахъ да кажа. Г-нъ Аневъ сподѣля тежестята на равно между ковчежника и контролера. Но той дава 60000 фр. гаранция, а другиятъ е просто по назначение. За това да се спаднатъ 10% и да поминемъ нататъкъ

Аневъ: Г-нъ Манафовъ глѣда нѣкакъ презъ прѣсти на тия лица. Азъ говоря отъ практика, и знаа, че контролеръ,

ако сгрѣши за 1 или 2 сантима, трѣбва цѣла нощъ да работи, догдѣ намѣри погрѣшката. Това е грамадна работа. И ако г-нъ Манафовъ би изпълнявалъ длъжността на единъ контролеръ само $\frac{1}{2}$ часъ, увѣренъ съмъ, че ще се отчае.

Отъ 8 до 12 работи безъ отдишъ, а послѣ пладне пакъ дохажда въ канцеларията, и често е принуденъ да работи цѣла нощъ и едвамъ успѣва: като имамъ предъ видъ грамадната работа, и че отъ началото на нашето освобождение до днесъ е получавалъ единъ контролеръ съ казначея равна плата, предлагамъ да се приеме и сега.

Манафовъ: Азъ не съмъ глѣдалъ презъ прѣсти а глѣдамъ цифри. На моитѣ очи седятъ 60000 фр. гаранция, и азъ знаа работитѣ, както на ковчежника, така и на контролера. Настоявамъ на моето предложение; и 10% да се смѣкнатъ.

Аневъ: Тука, разбира се, материалната отговорностъ е голѣма, но не по-малка е и нравствената отговорностъ. Мислѣте, че цѣлото счетоводство лежи на гърба на контролера. Глѣдайте справедливо, и оставете платата както си бѣше до сега.

Докл. Цачевъ: Приемамъ 10% да се намали.

Аневъ: Г-нъ докладчикъ може да се съгласява за своя смѣтка; и азъ съмъ членъ отъ комисията.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание да умали платата на контролеритѣ отъ 4200 на 3860 фр.? (Приема се 3860 фр.)

Докл. Цачевъ: 1 помощникъ ковчежника. 2400 фр.

Марко Велевъ: 10% да се намаляватъ.

Докл. Цачевъ: Комисията намалила гдѣто трѣбва, и нетрѣбва да се намалява гдѣто нетрѣбва, другояче нѣма никаква пропорция.

М-ръ Начевичъ: Отъ 200 фр. на мѣсець, какво може да се намали? (Гласове: 10%)

Докл. Цачевъ: Да намалимъ тогава 100 фр.

Шивачовъ: Смѣтката ще бжде 2160 фр. и азъ предлагамъ тая цифра.

Докл. Цачевъ: Предлагамъ на Нар. Събрание, да иматъ добрина да земаатъ подъ внимание, че гдѣто трѣба да се намали, да се намали; но тука заплатата е трѣрдѣ малка.

Аневъ: Г-нъ докладчикъ каза, че има извѣстно начало, което тука поддържа, и при контролера го неподдържае; за това предлагамъ да бждемъ послѣдователни и да спаднемъ 10%, и да бжде 2160.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 2160 фр. за помощника ковчежника. (Приема се).

Докл. Цачевъ: 2 помощници контролера по 2700 фр.

Буровъ: 10% да се намалятъ.

Шивачовъ: Предлагамъ суммата 2430 ф. то е 10% по малко.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 2430 фр. (Приема се).

Докл. Цачевъ: 2 старши писари. Цѣната е опредѣлена, и приехме по 1700 фр. въ Столицата, и нѣма нужда за вотиране.

М-ръ Начовичъ: Да останатъ по 2000 фр.

Шивачовъ: Тѣй като приехме за писаритѣ отъ I разрядъ въ М-ството на Финанситѣ по 1700 фр., трѣба да го приемемъ и тука. (Нечува се.)

Докл. Цачевъ: Ний приехме старшитѣ писци да бждатъ съ 1700 фр. И азъ го напомнихъ за една непослѣдователностъ. Но въ казначейството има единъ писецъ много по голѣма работа, отъ колкото въ Министерството. Комисията за това предлага 1800 фр. (Съгласие).

Шивачовъ: Азъ мисля, че не може да има повече работа, отъ колкото въ М-ството на Финанситѣ. Приехме 1700 тамо, трѣба и тука да се приеме.

Докл. Цачевъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ това, ако искате 1800 или 1700.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 1800 фр.? (Приема се).

Докл. Цачевъ: 3 младши писари. Въ проекта сж съ 1800. Комисията намѣрила за добръ по 1500 фр.

Геровъ: Споредъ приетиятъ редъ трѣба да бжде 1600 франка.

Шивачовъ: Азъ искахъ попреди да напомня, че по вѣстницитѣ се дрънка, че сме економисали 8 милиона лева. (Нечува се). За това 1200 лева е доста за единъ младши писаръ.

Докл. Цачевъ: За младши писари въ М-ството на Финанситѣ приехме 1400 фр.

Азъ не зная, какво таково; защото ако е работата за по-голѣма способностъ, то нѣмамъ нищо противъ това, и мисля, че за самото дѣло, ще бжде полѣзно, ако взичкитѣ първо-второ, и третостепенни писари да иматъ еднакво опредѣлена заплата, за да нѣма причина за разни пребѣгвания отъ едно М-ство въ друго, и отъ едно учреждение да отиватъ и да ходятъ като чергари.

Шивачовъ: За да бждемъ послѣдователни, да приемемъ сжщата норма както въ М-ството на Финанситѣ.

Аневъ: Г-нъ докладчикъ каза, че въ М-ството на Финанситѣ старшиятъ писецъ получавалъ 1700 фр. Но тука нѣма таково нѣщо, и се казва само: Старшиятъ и младшиятъ

писари. За да бждемъ послѣдователни, трѣба да свалимъ 10% и остава 1620 фр.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за 3 младши писари по 1620 фр.? (Приема се).

Докл. Цачевъ: 2 бройци по 960 лева. (Приема се.)

Тука има 2-ма стражари по 720=1440 лева.

Комисията го приела тѣй, както си е. Но понеже се подигна въ едно отъ послѣднитѣ засѣдания въпросъ, че тамъ гдѣто има войска, да се пазятъ ковчежничества отъ войска, и тамъ гдѣто нѣма, да се пазятъ отъ полицейска стража, то нека се произнесе Нар. Събрание.

Шивачовъ: Тѣзи трѣба да служатъ като разсилни, защото други разсилни нѣма предвидени; но да бждатъ по 600 ф. и за жандармитѣ предвидено по 600 фр.

Геровъ: Другитѣ разсилни се приеха по 720 лева; за това да приематъ и тѣзи съ сжщата плата.

Докл. Цачевъ: Комисията е унищожила това на основание рѣшението отъ Нар. Събрание, като е мислила, че тѣзи стражари ще служатъ да пазятъ ковчежничество.

Аневъ: Тука никакво измѣнение въ комисията не е ставало, и е останало по 720 лева. Тии хора служатъ не само като разсилни, но въ случай на нужда придружаватъ и паритѣ, когато се проваждатъ на друго мѣсто. Да остане 720 фр. и да не бждемъ на трицитѣ скѣпи, а на брашното евтини.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 2 стражари по 720? (Приема се).

Докладчикъ (чете): Вещественни расходи на Софийското оръжно ковчежничество 1200 лева. (Приема се.)

Глава шеста. Параграфъ първий. Единъ ковчежникъ 3504 лева. Комисията не е направила никакво измѣнение.

Шивачовъ: Като сваляме на другитѣ, да свалимъ и на този. Като имаме предъ видъ досегашния бюджетъ, трѣба да му се даждъ 3100 лева.

Манафовъ: Трѣба да помислимъ, каква роль може да играе единъ ковчежникъ, за това да го приемемъ както си е.

Председателъ: Приема ли се споредъ комисията 3504 лева? (Приема се).

Докл.: Единъ контролеръ 3504.

Буровъ: Трѣба да смалимъ 10% по-долу; нѣ за тѣзи, които сж по вънъ, трѣба даже 15% да се намали.

Шивачовъ: Споредъ смѣтката за контролеръ на първостепенно ковчежничество ще бжде доста 3000 фр.

Геровъ: Този принципъ се зема само, дѣто трѣба, а тукъ не трѣба, и не може да се приложи.

Докл.: Ний знаемъ твърдѣ добръ, че има градове, въ които живота съвсѣмъ не е равенъ. Това, което каза г-нъ Буровъ да сваляме 15% по-долу, това може да се приспособи, нъ само въ нѣкои случаи, именно за вътрѣшнитѣ градища на Княжеството. А колкото се касае до Варна и Русчукъ, азъ моля Народното Събрание да намали заплатитѣ само на толкова, колкото въ градъ София; защото живота въ тѣзи градища, не е по-евтинъ отъ колкото въ София. Азъ имахъ случай да минъ тамъ, и знамъ, какъ се живѣе въ Варна, Русчукъ и Търново. За това предлагамъ, да се приеме същото за Русчукъ и Варна, както за Столицата; и да намалимъ само по 10%. Тогава ще се онеправдаятъ Софийскитѣ чиновници, когато тѣзи земаха 20% квартирни, 10% отъ платата, сир. всичко 30%. Въ Русчукъ може твърдѣ удобно да се живѣе съ по-малко заплата, както се вижда въ предишния бюджетъ.

Шивачовъ: Ако се приеме начало, да сваляме 15% то ще бждемъ принуденъ да направимъ 3000 фр., които ще сж достатъчни.

Докл.: Тѣй като г-нъ Буровъ споменува стария бюджетъ, имамъ честь да му кажа, че тогава не бѣхъ 3000, нъ 3200, и това може да му покажъ отъ самия бюджетъ, за да не мисли, че лъжа.

Буровъ: Вѣрвамъ, че е било тѣй. Значи че тосъ контролеръ не получавалъ повече отъ 3200, тогава защо му се даватъ 3300, нека получава 3200.

Шивачовъ: Ний забравихме, че приехме за казначейтъ 3504 лева. Направете го равенъ съ казначейтъ; но азъ мисля, че 3000 лева сж достатъчни.

Докладчикъ: Азъ предлагамъ 3200.

Председателъ: Моля г-да депутатитѣ, че днесъ стана дума, че Русчукъ трѣба да има исключение отъ другитѣ мѣста въ България, и работата въ Русчукото казначейство не е по-малка, отъ работата въ тукашното, може би че е по-голяма. За туй моля Ви, земете въ внимание всичко това и рѣшавайте тѣй, щото да не се онеправдаятъ хората.

Бобчевъ: Азъ мисля, че трѣбва да се турятъ всички главни градове равно, т. е. и Търново.

Председателъ: Въ Русчукъ дохождатъ отъ разни страни милиони, милиони франки и рубли, които преминуватъ презъ казначейството, и то трѣбва да ги приеме, да ги испраща нататѣкъ и прочее. Нъ както намѣри Народното Събрание за добръ. Комисията на какво е мнѣние?

Докл.: Азъ сега ще говоря като докладчикъ. Може би, че комисията не приема това. За да не вляземе въ про-

тиворѣчие съ нѣкои членъ въ проекта, пакъ предлагамъ да бжде както си бѣше по-напредъ, сир. 3200 фр.

Председателъ: Приема ли се 3200 фр.? (Не се приема) Тогава остава 3000.

Докл. (чете): Единъ помощникъ ковчежника, който получаваше споредъ бюджета 2400 фр. комисията го остава на същото.

Шивачовъ: Азъ мисля, че за помощника на ковчежника приехме (Несе чува)... Стига 2100 лева. (Приема се).

Докл. (чете): Помощникъ контролера въ проекта 2400. Комисията предлага 2100 фр. (Приема се.) Единъ писаръ 1800 фр. Комисията същото.

Шивачовъ: 1500 лева сж достатъчни.

Аневъ: Азъ незнамъ, на какво основание се предлагатъ 1500 лева, когато приехме за писаръ въ Софийското ковчежничество 1800 лева, понеже работата на този не е по-малка. За това предлагамъ, да си остане съгласно съ приетия принципъ 10% на долу, и понеже по-напредъ е ималъ 2400 сега да има 1800, а не 1500.

Шивачовъ: Когато приехме за писари въ Министерството на Финанситѣ 1500 лева, какъ ще бжде справедливо да приемемъ за тѣхъ по-много. Нъ остава на Народното Събрание да рѣши.

Докл.: Ако се водимъ отъ единъ принципъ, тогава трѣбва да приемемъ 1600.

Манафовъ: За да бждемъ послѣдователни въ цифритѣ, азъ предлагамъ 1620 фр. (Приема се).

Докл. (чете): Единъ писецъ 1800. Комисията предлага 1300 (Приема се). Двама бройци по 720 (Приема се).

Докл.: Тѣй като Търновското и Варненското ковчежничество сж отъ същата степенъ: то да си остане същата заплата, както се вотира за второстепенитѣ окр. ковчежничества, т. е. същото както въ Руссенската. (Приема се). Комисията, относително Видинското окръжно ковчежничество което е тукъ направено второстепенно, намѣрва за нужно да стане третостепенно, и това го предлага на Народното Събрание на основание на работата, която има да върши. За това комисията предлага, да стане третостепенно.

Марко Велевъ: Г-да, не можемъ да понизимъ единъ градъ, както е Видинъ; и тамошнитѣ чиновници трѣбва да си останѣтъ равни съ другитѣ и ковчежничеството трѣбва да бжде второстепенно. (Гласове: Съгласни! Съгласни!)

Геровъ: Азъ мисля, като е работа за икономия, трѣбва да приемемъ икономия на всѣка страна, и като за Видинъ само да правимъ исключение, незнамъ защо.

Докл.: Азъ казахъ, какви сж биле съображенията, които сж принудили комисията да приеме Видинското окръжно ковчежничество, на мѣсто второстепенно въ третостепенно. Като вземемъ предъ видъ населението и доводитѣ, а слѣдователно и работата, която има да върши това казначейство трѣба да стане като третостепеннитѣ.

Поповъ: Тукъ нѣма голѣма разлика. Да приемемъ, както предлага комисията.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание Видинското окръжно ковчежничество да бѣде третостепенно? (Приема се).

Доклад. (Чете) Параграфъ вторий. Вещественни расходи за второстепеннитѣ ковчежничества по 1000 л. (Приема се).

Глава седма. Третестепенни окръжни ковчежничества.

Шивачовъ: Трѣбва да се премине напредъ и Видинското да се свърши.

Доклад. Видинското влиза въ сжщата тая глава; слѣдователно нѣма нужда да туряме по-напредъ Видинското; но да си вървимъ, както си стои въ бюджета. Силистренско. Ковчежникъ 3000 лева. Комисията предлага 2700.

М-ръ Начовичъ: Като не се намалява на другитѣ, и тукъ не може.

Предсѣдателъ: Приема ли се 3000 лева?

Шивачовъ: Азъ съмъ на сжщото мнение, както комисията; т. е. да се приеме 2700.

Геровъ: На второ и третостепеннитѣ трѣбва платитѣ да останатъ сжщитѣ.

Мецовъ: Азъ неразбирамъ за второстепеннитѣ 3000 и третостепеннитѣ тоже, 3000, за това предлагамъ 2700.

Геровъ: Г-нъ Мецовъ трѣбва да знае, че за второстепеннитѣ остана 3504, а третостепеннитѣ ще получаватъ 3000 лева.

Шивачовъ: Между второстепеннитѣ и третостепеннитѣ трѣбва да има разлика, за това предлагамъ 2700.

Предсѣдателъ: Който не приема 2700 да си дигне ржката. (Меншенство дига. Приема се). (Буровъ: Възражява).

Манафовъ: Да се забѣлѣжи на г-на Бурова, че квесторитѣ за това сж поставени да четатъ гласозетѣ. (Гласове: На дневний редъ).

Доклад. (чете): Контролеръ 2700 лева.

Марко Велевъ: Споредъ другитѣ трѣбва да бѣде 2500.

Шивачовъ: Мене се чини, че 2520 лева сж достатъчна сума.

Геровъ: Споредъ приетата система 2550 се пада. Ако направимъ 2600, то не ще бѣде толкось несправедливо.

Шивачовъ: Системата нарушихме вече.

Доклад. Системата не е нарушена. Когато се прие тази система каза се, че гдѣто трѣбва, да се намали, ще се намали, а гдѣто не, ще си остане.

Предсѣдателъ: Ще туря на гласуване 2600 франка. (Приема се).

Доклад. Единъ писаръ 1800, комисията сжщо; но споредъ приетото основание, сега трѣбва да бѣде 1500. (Единъ гласъ: 1625).

Буровъ: Азъ мисля, че въ Силистра не трѣбва да бѣде толкось голѣма заплата, както въ Русчукъ и Варна.

Предсѣдателъ: Приема ли се 1500? (Приема се).

Доклад. Единъ писецъ 1200 лева. Комисията сжщото.

Х. Добревъ: Азъ предлагамъ да си остане 1000 лева.

Доклад. 1100 трѣбва да си остане.

Геровъ: Азъ не зная, но който зима 1200 фр. това е вече толкось малко, щото нѣма какво да му свалимъ. Ще искаме, че той трѣбва да ни служи бадява. Ако можемъ да намеримъ такива бадява служители, тогава съмъ съгласенъ да му платимъ даже 500 фр.

Шивачовъ: Да нѣма по-дълги препирни, нека си остане 1080.

Предсѣдателъ: Приема ли се 1100 фр.? (Приема се).

Доклад. Единъ броецъ 600 лева. (Приема се).

Тѣй като Разградското, Шумненското и Видинското Казначейства сж на сжщата степенъ, азъ предлагамъ на Нар. Събрание да приематъ, както е вотирано за Силистренското. Това впрочемъ само по себе си се разбира. (Приема се).

(Чете):

§. 2. Вещественни расходи.

Писменни принадлежности, освѣтление и отопление телеграмми и други дребни разноски.

На Силистренското	600
« Разградското	600
« Шумненското	600

Всичко по § 2. 1,800

Всичко по гл. VII. 30,600

(Приема се).

Глава VIII. Четвортостепенни окръжни ковчежничества.

§. 1. Състава.

Кюстендилско:

Единъ ковчежникъ 2700

Това е излишно. Еднажъ едно прието начало, и да се повръщаме пакъ, ще рече, че искаме да губимъ време. (Приема се).

Единъ контролеръ 2,700.

Комисията предлага 2500.

Бобчевъ: Азъ като членъ на комисията, помня, че рѣшихме не 2500 а 2400. (Приема се).

Шивачовъ: Ставатъ погрѣшки, г. Манафовъ да не се сърди, г. докладчикъ е забравилъ мнѣнието на комисията.

Манафовъ: Азъ мисля, че г. предсѣд. трѣбваше да заблѣжи на г. Шивачова, че той не може да дава наставления на квесторитѣ.

Квесторитѣ сж подложени подъ цѣлото бюро. За това г-нъ Шивачовъ, при когото не минува нито день да не прави тѣзи незнамъ какъ да ги нарежж. За туй повтарямъ да знае, какъ трѣбва да постѣпва въ такива отношения.

Докл.: 1 помощникъ контролера 2160 л.

Но комисията мисли, че той е излишенъ при четвертостепеннитѣ ковчежничества.

Мин. Начовичъ: Не е излишенъ! Той е назначенъ по нужда. Кюстендилскій окръгъ е единъ отъ най-голѣмитѣ, и тамъ, понеже ставатъ много бъркотии въ ковчежничеството, потребенъ е. Правителството назначава чиновницитѣ по нужда и на нѣкои мѣста ги увеличава, а на други мѣста умалява.

Докл.: Тѣй като г-нъ М-ръ на финанситѣ исказа нужда отъ този чиновникъ, безъ когото работата нѣма да върви добръ, азъ се съгласявамъ съ него, да останатъ 2000 фр.

Добревъ: Мисля, че 1800 сж достатъчни.

Докл.: Тѣй като въ бюджета е 2160 фр., мисля да се придържимъ на сжщата мѣрка, както и при другитѣ. Да бжде 1800 фр. (Приема се.)

1 писецъ — 1500 фр.

Комисията предлага 1200 фр. (Приема се.)

1 броецъ 600 фр. (Приема се.)

Други четвертостепенни ковчежничества:

Плѣвненско, Вратчанско, Севлиево и Ломско, които оставатъ съ сжща плата, както и Кюстендилското; тѣ иматъ въ проекта и по 1 стражаръ, но комисията ги почеркна, защото ще се пазятъ отъ полицейски стражари.

Мецовъ: Азъ мисля, че на Плѣвненскій контролеръ трѣбва помощникъ.

Шишковъ: Азъ вѣрвамъ, че г-нъ Министръ е видѣлъ какъ отива работата; за това предлагамъ да остане.

Батановски: Това, което каза г-нъ Шишковъ, трѣбва да се приеме, защото, гдѣто е имало нужда за увеличаване г-нъ Министръ се е распорѣдилъ.

Докл. Цачевъ: Има непредвидени разности. Ако правителството намѣри за нужно, то ще се улесни съ Държавний Съвѣтъ и съ неговото съгласие може да стане такава.

Предсѣдателъ: Приема ли се Свищовското, Плѣвненското, Вратчанското, Севлиево, Ломското 4-то класни окръжни ковчежничества съ сжщитѣ сумми, както Кюстендилското? (Приема се.)

Докл. Цачевъ: Съ исклучение, че въ казаннитѣ ковчежничества нѣма помощникъ контролера. (Гласове: Да!) (Чете): Параграфъ 2. Вещественни расходи. Статия първа. Писмени принадлежности, освѣтление, отопление, телеграмми и др. дребни разности; на всѣка едно отъ казанитѣ четвертостепенни окръжни ковчежничества по 500 л. (Приема се.) Чете глава 9, първостепенни околийски ковчежничества, параграфъ първий. Съставъ. Трънско околийско ковчежничество: Ковчежника 2700 лъва, споредъ комисията 2100 л. Но тѣй като се прие на ковчежницитѣ да не се намалива заплатата, азъ предлагамъ на първостепеннитѣ околийски ковчежничества, заплатитѣ да останатъ споредъ бюджета.

Величко Х. Ангеловъ: На всичкитѣ казначейства на казначейтѣ не се е намалила заплатата, разбира се и на тѣхъ трѣбва да си остане сжщата.

Шивачовъ: Азъ не зная, какъ се е приело за другитѣ, но работата е, че на околийскитѣ ковчежници 2100 лъва сж достаточное количество пари.

Мецовъ: Трѣбва да се разбере, че сж околийски, а не окръжни ковчежничества.

Поповъ: Азъ мисля, да остане на тѣхъ по 2400 лъва, това е умѣстно (Гласове: Съгласни).

Буровъ: Азъ мисля, че съразмѣрно съ окръжнитѣ ковчежничества 2400 л. сж достатъчни.

Предсѣдателъ: Ще тура подъ гласуване. Нар. Събрание приема ли? ... Думата има г. Манафовъ.

Манафовъ: Ний сме несправедливи по този въпросъ. Тѣзи несправедливости трѣбваше да захванемъ отъ край, защо да лишимъ Трънскій ковчежникъ, когато той полага сжщитѣ гаранции, както полагатъ и окръжнитѣ ковчежничества. Работата е все една. Тукъ въ окръжнитѣ ковчежничества се предвижда помощникъ контролеръ, а на околийскитѣ ковчежничества нѣма. Тукъ е само ковчежникъ и контролеръ. Заради това работата е по-вече тежка и по-вечето се налага на неговий гърбъ. Той трѣба да извършва много работи. Заради това, азъ предлагамъ и на първостепеннитѣ околийски ковчежничества, да се заплати, както е предвидено въ бюджета.

Йорданъ Шишковъ: Почти 6 пжти става, какъ г. Манафовъ казва, че ковчежника давалъ гаранция, че имало тяжесть, че имало много работа, и пр. и пр. На това съмъ увѣренъ и зная го. Нъ тукъ се отнася до ковчежницитѣ на

околийтъ, а не на окръжниятъ. Следователно азъ съмъ на мнѣнието, което предлага г. Мецовъ 2100 лева.

Шивачовъ: Да оставимъ всичко на страна. 2100 л. за околийскитъ ковчежничества, Трънско, Ловченско, Берковско, Дупнишко и пр. и пр. сж достаточни. Ковчежниците въ тѣзи ковчежничества наистина даватъ гаранция. Нъ ако земемъ предъ видъ неговата индустрия, излиза, че той не може съ тая гаранция да се ползува по-вече отъ 2100 фр. Въ сжщото врѣме, той е казначей, нъ може да изпълнява своитѣ длъжности, както търговецъ.

Манафовъ: Ще отговоря на г-на Шишкова, че има причини и за това, вспомнихъ еднажъ, дваждъ или 3 пжти онова, защото като бѣхъ разяснилъ веднажъ, то трѣбваше да помнятъ. Колкото за г. Шивачова, че ковчежника можалъ да си глѣда и своята търговия, ще кажа, че г. Шивачовъ е много далечъ отъ търговията. Той не знае, че търговията не може да се работи на часове, и чловѣкъ не може да я остави на опредѣлени часове. Щомъ има опредѣлени часове, търговията не може да я има. Ще напомни на г. Шивачова това, че когато единъ ковчежникъ остави 16000 фр. гаранция: то тѣ правятъ 80.000 гроша по нашему, и тѣ съставятъ една лихва отъ 7200 гр. по 9%. Тогава какво виждаме въ туй? 7200 гроша проценти струватъ 1500 фр. съ най-ефтина лихва. И всичко за трудътъ на ковчежника му оставатъ само 400 фр. Тогава това ще бжде несправедливо.

Поповъ: Тукъ понеже има първостепенни и второстепенни околийски ковчежничества, за това по-добръ е да останатъ на еднитъ 2400 фр. а на другитъ 2100; защото другояче ще остане...

Докл. д-ръ Цачевъ: Присъединявамъ се на мнѣнието на г-на Попова, и моля г-да представителитъ да приемжтъ предложението му за 2400 лева.

Шивачовъ: Нѣма да препоръчвамъ на Нар. Събрание своитѣ теории, да ги оставимъ тѣхъ на страна. Азъ предлагамъ на първостепеннитъ околийски ковчежничества 2100 лева; а нека Народното Събрание да рѣши.

Председателъ: Ще положж на гласуване. Думата има г-нъ Аневъ.

Аневъ: Г-да, азъ Ви моля да бждете по-справедливи и послѣдователни. При всички други ковчежничества оставихме, както бѣха въ бюджета-проекта. Тукъ не можъ да разбере, защо искаме да намалимъ на тѣзи ковчежници заплатитѣ отъ 2700 на 2100 лева. Азъ това никакъ не го разбирамъ. Защото ако все тѣй свалиме на ковчежниците, и ако има още нѣколко степени — ще се свършатъ платитѣ, и ще трѣбва да искаме ние нѣщо отъ тѣхъ да ни пла-

тятъ, за да останжтъ на служба. (Смѣхъ). Не трѣбва да забравимъ, че това е ковчежниятъ.

Геровъ: Азъ предлагамъ щата на околийскитъ първостепенни ковчежници да бжде заплащанъ по 2400 лева, на второстепеннитъ по 2100 лева.

Буровъ: Нека каже г-нъ докладчикъ, комисията какъ е оставила.

Докладчикъ: Комисията се присъединява на мнѣнието на г-нъ Попова т. е. на 2400 лева.

Буровъ: Желая, да чуя гласа на комисията.

Докладчикъ: (Съ по-високъ гласъ). 2400 лева!

Председателъ: Който ще говори, трѣбва да иска думата.

Буровъ: Тукъ искамъ да ни каже г-нъ докладчикъ.

Докладчикъ: Комисията, като разглѣдваше този бюджетъ, бѣше опредѣлила 2100 фр. като имаше въ съображение, че на всичкитъ чиновници, ще се свалятъ заплатитѣ. Нъ когато представителитъ на Народното Събрание дойдоха до това заключение, че на ковчежниците не трѣбва да се намалятъ заплатитѣ, нъ да имъ се оставятъ, както си сж въ бюджета-проекта, защото давали гаранция и такъ далѣ; комисията е оставила своето мнѣние, и подкрепя мнѣнието на единъ отъ представителитъ, който предложи 2400 фр.

Шивачовъ: Понеже се каза, че трѣбва да имаме послѣдователностъ въ своитѣ рѣшения, и понеже мнѣнието на комисията е 2100 лева, то трѣбва да се вотира. Г-нъ докладчикъ може да измѣни само своето мнѣние, а не и мнѣнието на комисията. Той за себе си може да говори. Комисията е за 2100 лева. Не остава друго, освѣнъ да се вотира. (Гласове: Не може).

Геровъ: Азъ можъ да кажъ на г-на докладчика, че комисията никакъ не се е съгласила на 2100 лева, нъ е оставила 2700 лева. Азъ помня, че г-нъ Аневъ като председател на тази комисия се разсърди и казваше: защото е голѣма отговорността, не можтъ да се намерятъ ковчежници за 2100 лева. Сега г-нъ докладчикъ ако желае 2700 лева или 2400 лева, и предлага отъ себе си не зная; нъ азъ отъ себе си предлагамъ и се присъединявамъ къмъ мнѣнието на г-на Попова за 2400 фр.

Аневъ: Като напомнявамъ, че останахъ при особено мнѣние, предлагамъ на Народното Събрание да обърне внимание на това. Тукъ виждаме, че четвртостепеннитъ окръжни ковчежничества иматъ по 5 души (персоналъ), когато тукъ първостепеннитъ околийски ковчежничества иматъ по 7 души. Заради това моля, щото платата на първостепеннитъ околийски ковчежничества да бжде равна съ платата на четвртостепеннитъ окръжни ковчежничества. Защото Мини-

стра, когато е съставял бюджета-проекта, знаел е, какво е правилъ, и той е много добръ размислил за работата на единтъ и на другитѣ.

Бобчевъ! Азъ мисля да отговоря на г-на Герова, че той бѣше тамъ, когато ний разисквахме 2100 лева за първостепеннитѣ околийски ковчежничества, второстепеннитѣ по 1800 лева. Ний говорихме по това и останахме съгласни. Той сега казва, че не се съгласява.

Величко Х. Ангеловъ! На всичкитѣ други ковчежничества се намалиха заплатитѣ, макаръ на първостепеннитѣ, второстепеннитѣ, третостепеннитѣ, се намали. Разбира се, на околийскитѣ ковчежничества работата е по-малка, и заплатитѣ сж по-малки. Нъ както на онѣзи, които иматъ по-голяма работа, заплатитѣ се намалиха; така и на тия, които иматъ по-малка работа заплатитѣ трѣбва да се намалатъ.

Докладчикъ: Моето мнѣние се присъединява на мнѣнието на г-нъ Поповъ, не като докладчика. Азъ подкрепямъ мнѣнието на г-на Попова да остане платата 2400 фр. Ако Народното Събрание приеме, добръ. Ако не приеме, тогава да каже друга цифра. Калема ми е въ рѣцѣтъ (показва го). Азъ съмъ готовъ да напиша.

Геровъ: Искамъ да отговоря на г-на Бобчева, че бѣхъ въ комисията, нъ азъ останахъ при особено мнѣние, и сега се присъединявамъ къмъ г-на Попова за 2400 лева.

Аневъ: Г-нъ докладчикъ може да се присъединява къмъ каквото ще мнѣние. Нъ нека обърне внимание по хубавичко, и той ще да види, че работата на Кюстендилското четвортостепенно окръжно ковчежничество и на Трънското второстепенно околийско ковчежничество е все сжщата, съ малка разлика. Тѣй сжщо и щата имъ е почти еднакъвъ. Напр. ний виждаме, че на Ловченското ковчежничество щата е 7200 лева, Врачанското 9000, послѣ Дупнишкото 9000, а Севлиевето четвортостепенно 7500 и проч. Като сж туряни тѣзи заплати, то имало се е нѣщо предъ видъ. Заради това, най-справедливо е, да остане както е въ проекта.

Шивачовъ: Азъ мисля, че тука ставатъ повече препоирни, защото има второстепенни околийски ковчежничества. Заради това предлагамъ, всичкитѣ околийски ковчежничества и първостепенни и второстепенни да се слѣятъ въ едно и да се кажатъ *околийски ковчежничества*. Защото колкото работа има въ Трънъ, толкова работа има и въ Османъ Пазаръ, Добричъ. Заради това, да направимъ всичкитѣ околийски ковчежничества отъ една степенъ, и на всичкитѣ околийски ковчежници да опредѣлимъ заплатата 2100 лева.

Поповъ: Първостепеннитѣ околийски бѣха по-напредъ окръжни, за това на ковчежницитѣ въ такива околии трѣбва да се даде нѣщо повече. Тѣзи околии сж по-голями и имжтъ работа по-много. Че нѣкои четвортостепенни окръжни ковчежничества имали по-малкъ щатъ отъ първостепеннитѣ околийски, то тая разлика произлиза отъ стражаритѣ, каквито нѣма въ четвортостепеннитѣ окръжни ковчежничества.

Манафовъ: Азъ искамъ особено да обърнж внимание на г-да представителитѣ връхъ това, че отъ единъ ковчежникъ се искатъ познания; той трѣбва да разбира отъ търговия; трѣбва да знае хубаво да смѣта, и тая работа не може какъвъ да е чловѣкъ да я върши, и да стане ковчежникъ. При туй изисква се нѣкоя гаранция отъ него. (Гласове: чухме, чухме!) Заради това настоявамъ, да си остане заплатата и на тѣзи околийски ковчежници, както е въ бюджета. Защото иначе ний, или правителството, ще види единъ день, че не може да се намѣрятъ хора за назначен, и които да извършватъ тази работа.

Докл. Цачевъ: Моля г-на председателя да тури на вишегласие предложението, което прави азъ заедно съ г. Попова и подкрепено отъ г-на Герова. Ако Народното Събрание го отхвърли, тогава да се тури друго предложение, и да се свърши тозъ въпросъ вече.

Буровъ: Искамъ да кажж, дѣто ще говоримъ толкосъ, да се земе за принципъ 2300 лева и да се мине нататкъ.

Бобчевъ: Когато г-нъ докладчикъ приема людскитѣ мнѣния, и ги предлага на вишегласие, тогава не зная, кой ще представи мнѣнието на комисията, на която той е докладчикъ.

Шивачовъ: Това ще кажж: че комисията се съгласява за 2100 лева и изведнжжъ се явява г-нъ докладчикъ, който е представител на комисията и приема чужди мнѣния. Въ насъ такъвъ законъ нѣма. Нъ понеже комисията е рѣшила 2100 л., трѣбва да се даде на гласуване първо мнѣнието на комисията и, ако се отхвърли, трѣбва тогава да се гласуватъ другитѣ предложения.

Докл. Цачевъ: Тѣй като г-нъ Шивачовъ ме признава като докладчикъ на комисията, азъ исказахъ мотивитѣ, които ме принудиха да отгѣля предложението на комисията, именно предложението за 2100 фр., отъ която единъ членъ г-нъ Анневъ, които не се съгласяваше, другъ г-нъ Геровъ, който тоже отхвърли това предложение за 2100 фр. Слѣдователно причинитѣ, които принудиха комисията да отгѣли своето предложение сж слѣдующитѣ. Ще ги искажа на г-на Шивачова: Тѣй като на другитѣ ков-

чежничества не се намалиха заплатитѣ, но си останаха, каквито си бѣха показани въ бюджетопроекта на комиссията, счетохъ за свой дългъ да отмѣня своето предложение и да се присѣдиня къмъ предложението на г-на Попова.

Геровъ: Азъ искамъ да отговори на г-на Шивачова, и ще му кажа, че имаше контра-комисия и разискваше на друго мѣсто; и г-нъ Шивачовъ, ако е билъ при тая комисия, не знае, нѣ азъ съмъ останалъ при собственото си мнѣние, и сега се присѣдинявамъ къмъ г-на Попова, и ако го приеме Нар. Събрание добрѣ, ако не го приеме, тогава ще се гласуватъ другитѣ предложения.

Юрданъ Шишковъ: Г-нъ Цачевъ каза онова, което е рѣшила комиссията, а вдругъ казва, че оттеглява мнѣнието на комиссията. Както се вижда, другитѣ членове сѣдятъ и не знаемъ, да ли сж съгласни съ това мнѣние. Както виждамъ, г-нъ Бобчевъ постоянствена на това. За това моля г-на докладчика, да слѣдва и да каже, какво е опредѣлила комиссията.

Поповъ: Ний нѣмаме принципъ. Само комиссията е имала за принципъ да сваля по 10 и по 15 на сто. Тукъ, ако предложимъ 15% ще остане приблизително 2300 до 2400 лева.

Председателъ: Ще туря подъ гласуване предложението на г-на Попова, подкрепено отъ г-на Цачева за 2400 лева на ковчежника отъ първостепенното околийско ковчежничество. Който не приема това предложение, да си дигне ржката (Меншество). Ще се каже, че е прието 2400 лева.

Докл. Цачевъ: Единъ контролеръ 2700 лева, споредъ комиссията 2100 лева (Приема се). Единъ писецъ 1200 лева, споредъ комиссията 1020 лева. (Приема се). Единъ броецъ 600 л., комиссията е приела сжщата сума. (Приема се). Тѣй като Ловченското, Берковското, Дубничкото, Орханйското, Добричкото, Провадийското, Ески-Джумайското и Раховското ковчежничества сж сжщостенни, комиссията е оставила и на тѣхъ сжщата сума. (Приема се). (Чете): Вещественни расходи: Писменни принадлежности, освѣтление и отопление, телеграмми и други дребни разноски за всичкитѣ първостепенни околийски ковчежничества по 500 лева (Приема се).

Глава X. Второстепенни околийски ковчежничества. Параграфъ I. Съставъ. Османъ-Пазарско ковчежничество: единъ ковчежникъ 2400 лева. Комиссията е намѣрила за добрѣ 1800 лева; нѣ споредъ приетия принципъ, това не може да се приеме. Комиссията се принуждава, да измѣни своето мнѣние.

Геровъ: Ще кажа на г-на докладчика, че той може да казва не всичката комисия, нѣ съ исключение. Ний се не съгласихме тогава. Понеже на първостепеннитѣ ковчежничества се прие по 2400 лева, предлагамъ на второстепеннитѣ да се приеме 2100 лева.

Докл. д-ръ Цачевъ Да ме извини г. Геровъ. Г-нъ Геровъ твърдѣ добрѣ знае, че бѣше при разискванието на този въпросъ, и никакво особено мнѣние нѣмаше, и не трѣбва да казва той това сега. Азъ могъ да докажа съ свидѣтели, че когато се разискваше този въпросъ, той е билъ тамъ. Ако замълчахъ азъ по-напредъ, това го направихъ отъ една вежливостъ.

Председателъ: Приема ли се предложението 2100 л.? (Приема се).

Докл. д-ръ Цачевъ (чете): Единъ контролеръ 2400 л., споредъ комиссията 1800 лева. (Приема се). Единъ писецъ 1200 лева, комиссията приема 900 лева.

Поповъ: Азъ мисля, че тукъ нѣма никаква разлика между писецъ въ второстепенно и писецъ въ първостепенно околийско ковчежничество, защото тукъ не трѣбватъ дѣтца, които да писватъ на плаки. Нѣ челоуѣци, които трѣбва да знаятъ, да смѣтатъ и да пишатъ; за това като нѣма никаква разлика, че билъ писецъ на първостепенно или второстепенно ковчежничество, да си остане и тукъ 1200 лева.

Величко Х. Ангеловъ Разлика е голѣма, мисля, между второстепенни и първостепенни писари. Въ първостепеннитѣ ковчежничества, като има повече доходи, има повече и работа, а въ второстепеннитѣ, като има по-малко доходи, има и работа по-малко. Ако е по хатѣро, тогава можемъ да приемемъ.

Геровъ: Азъ не разбирамъ, сжщата работа или друга, но разбирамъ, че писецъ какъвто и да е, трѣбва да е челоуѣкъ, който да знае по крайней мѣрѣ, да държи тевтеръ и да пише и да може да се разбира нѣщо; а не да напише нѣщо, което да не може да се разбере. Заради това да остане 1200 лева.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 1200 лева? (Приема се).

Докл. Цачевъ: Единъ броецъ 600 лева. Комиссията остави сжщото. (Приема се). Тукъ има и стражари, нѣ тѣ тоже ще се почеркнатъ, защото не ще да ги има. Тѣй като Тутраканското, Балчишкото, Никополското, Бѣлиградичкото, Златишкото, Габровското, Еленското, Самоковското и Радомирското околийски ковчежничества сж отъ сжщата категория, слѣдователно и платитѣ си оставатъ сжщитѣ тѣзи,

както сж вотирали за Османъ-Пазарското околийско ковчежничество. (Приема се).

(Чете:) Параграфъ второй. Вещественни расходи за казаннитѣ ковчежничества по 300 лева. (Приема се).

Глава XI. Вещественни расходи на окръжнитѣ и околийскитѣ ковчежничества. Статия първа. Наемъ помѣщения 8000 лева. Статия втора. Препращание и пренасяние държавни сумми и командировки за същата цѣль 40000 лева. Статия третя. Печатание книги, вѣдомости и пр. 30000 л. Статия четвърта. Поддържане мобилтъ 3000 лева. Всичко 81.000 лева. (Приема се).

(Чете:) Глава XII.

Тукъ глава XII е глава XIV.

Шивачовъ: Като свършихме тѣзи ковчежничества, ще кажъ, че въ комисията имаше едно мнѣние, за отваряне околийско ковчежничество въ г. Троянъ. Азъ желая, да се докладва за това нѣщо, и искамъ да говоря за него.

Докл. Цачевъ: Троянското казначейство.

Василъ Шишковъ: Ще кажъ на г-на Шивачова, че туй предложение се рѣши и се отблъсна въ Народното Събрание, слѣдователно не трѣбва да се повтаря едно предложение, което е рѣшено единъ пѣтъ.

Шивачовъ: Именно тогава имаше прошение съ подробности и имаше мнѣние да се испрати въ М-ството на Финансите. Окрѣжний управителенъ съвѣтъ въ Севлиево казва, че е необходимо да се отвори това ковчежничество, и г. докладчикъ е длѣженъ да докладва на Народното Събрание за него. Нар. Събрание да ли ще приеме това рѣшение или не, то е другъ въпросъ. Нѣ първо трѣбва да се прочетѣтъ всичкитѣ документи по този въпросъ, и тогава даже не трѣбваше да се рѣшава този въпросъ, до дѣто не се видѣтъ документитѣ.

Геровъ: Понеже днеска има на дневенъ редъ да се разисква бюджетопроекта, и като предложението на г. Шивачова не е на дневенъ редъ, да го оставимъ за другъ пѣтъ, и като се рѣши, може и сетнѣ да се внесе въ бюджета.

Иорданъ Шишковъ: Не се съгласявамъ да се отлага едно рѣшение. Една работа отхвърлена отъ Нар. Събрание, не трѣбва да се повтаря второй пѣтъ, и то зависи отъ г-да представителитѣ: трѣбва ли да се повтаря това нѣщо, или не трѣбва.

Шивачовъ: Ми се вижда твърдѣ чудно, и азъ съжалявамъ, че както г. Геровъ, тѣй и г. докладчика е забравилъ, да се прочете тази бумага и да се докладва на Нар. Събрание. Азъ мисля и разбирамъ, че всичкитѣ документи, които се отправятъ до бюрото, трѣбва да се четѣтъ и да се докладва за това на Народното Събрание. Именно сега му е редътъ,

и трѣбва да се докладва за това прошение. Че Нар. Събрание не ще да приеме или ще приеме, то е другъ въпросъ. Ако ли г. докладчикъ не желае да се докладва, това не зная.

Докладчикъ: Слава Богу, че имаме малко умъ, и нѣмаше нужда отъ г. Шивачовитѣ съвѣти. Слава Богу, второй пѣтъ и третий пѣтъ ще кажъ Слава Богу, че имаме малко умъ, и нѣма нужда да ни учи г. Шивачовъ. (Смѣхъ). Предложението, което прави сега г. Шивачовъ се разгѣда отъ Народното Събрание и се отблъсна. Протоколитѣ сж тука; слѣдователно бюджетарната комисия не може да стои по високо отъ Нар. Събрание; тя се подчинява на волята на Събранието. Нѣ нѣщо рѣшено отъ Нар. Събрание, не може да бѣде подновявано. Комисията не може да повтаря работи, които сж рѣшени.

Председателъ: Моля г-на докладчика да слѣдва.

Докл. Цачевъ: Глава XII. Надзоръ за постѣпление на доходитѣ. Статия първа. За възнаграждение на общинскитѣ управления, по събиране даждията и за съдържане финансовитѣ секретари 625.000 лева. Комисията расчленила тѣзи 625.000 фр. и ги е распредѣлила по този начинъ, като ги намалила значително, смалила ги е само на 275.000 лева. Комисията се споразумѣ съ г-на Министра на Финанситѣ и опредѣли 20 първо-класни надглѣдници по събиране на даждията по 3600 л. — 72.000 лева. 36 второ-класни надглѣдници по 3000 лева — 108.000 л. Униформа на тѣзи надглѣдници по 200 л. става 191.200 л., на тѣзи надглѣдници не може да се даде нищо друго, освѣнъ което се предвижда въ бюджета. Второ: Личний съставъ на финансовитѣ агенти. 4 първостепенни секретари по 3600 лева, които сега въ бюджета фигуриратъ по 5200 лева. 4 първостепенни подсекретари по 2700 лева, 4 второстепенни финансови секретари по 2400 лева и 6 по 1800 л. и 6 други подсекретари по 1500 л. Тѣй щото тази глава, вмѣсто да остане 617.980 л., остава само 275.160 лева.

Буровъ: Моля г-на докладчика, да ни расправи, какви сж тѣзи надглѣдници бе джанъмъ. Сега ги виждамъ азъ тѣхъ, и не ги зная. Колкото за финансовитѣ секретари, които ще ги има при управителитѣ зная; но надглѣдници не зная и не можъ да се произнесъ.

Лазаръ Дуковъ: Това същото щѣхъ да кажъ и азъ, понеже такъвъ персоналъ не е съществувалъ до сега. Искамъ да ни каже г-нъ докладчикъ, какви сж тѣзи надглѣдници и тогава ще се произнесемъ.

М-ръ Начовичъ: Ви знаете, г-да, че има законопроектъ за бирницитѣ внесенъ въ Народното Събрание, и той по причина на краткото врѣме, което ни остава да засѣдаваме,

не можеме въ Събранието да разгледаме. Ви знаете, че, било окръжните съвети, било кметовете сега имат други длъжности и не могат да ходят да надгледват събирането на даждията. Този въпрос за бирниците много пъти е разглежданъ между депутатите, и ако помня добръ, г-да Дуковъ и Буровъ предлагаха да не се въвежда сега, нъ да се турятъ въ всеки окръгъ надгледници, или бирници, които да надгледватъ за редовното събиране на даждията. Тъзи сж надгледниците, за които е думата тукъ и безъ тяхъ не е възможно.

Дуковъ: Закона за бирниците имаше време да се разгледа, но не можаше да се дойде до съгласие по този законъ, и за това го отблъснахме. (Гласове: Не е истина! Не е отблъснатъ!) Въ частните разисквания казахми, че не можемъ да се произнесемъ. И г-нъ М-ръ въ едно частно събрание бѣше се съгласилъ, да нѣма бирници. Но, че трѣба да има контролъ, на това бѣше съгласенъ. Но тукъ се казва секретари и подсекретари; за таково нѣщо нѣмаше ни дума. Защо да се отпуща тази сума, какви ще бждѣтъ длъжностите на тѣзи лица секретари или подсекретари, не зная. За това тази година да се събиратъ, както до сега. А за послѣ може да се приготви единъ законъ. Но сега не се съгласяваме съ тѣзи бирници.

М-ръ Начовичъ: Секретаръ и подсекретаръ трѣбва да има, както е направила комисията, защото се предвижда въ закона за окръжните управители, гдѣто се казва, че ще има секретаръ по администрацията, също и финансовий секретаръ, така щото Нар. Събрание трѣбва да предвиди заплатата за тѣзи чиновници. Всичко минува презъ тѣзи секретари и за туй сж необходими. Административните секретари, разбира се, че не може да нагледватъ и финансовата частъ. Презъ финансовата частъ заминуватъ 30 мил. лева и то презъ ржцѣтъ на секретаря. Така щото въ всеки окръгъ трѣба да има по единъ секретаръ а въ по-големите и по единъ подсекретаръ. Тѣ сж толкова нуждни, щото не отстъпвамъ ни единъ сантимъ въ това отношение.

Шивачовъ: Най-напредъ да се рѣши въпроса за надгледниците а послѣ за финансовите секретари. Всички сме на туй убѣждение, че досегашното събиране на данъците е нетърпимо и е необходимъ другъ начинъ, който да бжде по-удовлетворителенъ и по-сгоденъ за редовното събиране на данъците. Ако признаемъ това, трѣбва единъ способъ, по който въ всяка околия да има надгледници.

Но трѣба единъ човѣкъ, който специално се занимава съ това, да ревизира кметовете, да събиратъ данъците. Той нѣма да зима никакъ пари въ ржцѣ. Той ще отива въ се-

лата и ще преглѣжда смѣтките, колко е събрало и колко не. За това азъ намирамъ, че тѣзи надгледвачи сж крайно необходими; именно, за да се дойде до единъ благоприятенъ резултатъ за събиране данъците. Иначе всяка година ще имаме недобори по 20—30000 лева. Тѣзи надгледвачи сж нужни и трѣба да се приематъ. Моля Нар. Събрание да ги приеме.

Поповъ: Азъ не мога да разбера; гдѣто се казва финансовий секретаръ и подсекретаръ. Да-ли сж тия, които съществуватъ до сега, и тѣхната плата тя ли е, която се предвижда тука? — Колкото за ревизорите бѣхме дошли до съглашение, да се назначаватъ въ всяка околия. Но трѣба да се расправи, като има 56 околии, то ще трѣба 56 надгледници; а колко отъ тяхъ сж първостепенни, и колко третостепенни?

М-ръ Начовичъ: Има 20 първостепенни надгледници и 36 второстепенни. На първите се плаща по 3600 лева, на вторите по 3000 лева заедно съ прогони суточни и вечико. Относително до секретарите азъ разказахъ, че имало по 3—4 секретари въ всеки окръгъ; тѣхното число ще се намали по на 1 секретаръ; а на нѣкои мѣста по 1 секретаръ при окр. управление.

Аневъ: Въ отговоръ на г-на Дукова ще кажа, че законопроектъ за бирниците не е отблъснатъ, понеже той още не е внесенъ въ Нар. Събрание, и зарадъ туй той не може да бжде отблъснатъ. Нито пакъ е отблъснатъ въ комисията. Мнѣнията бѣха различни; и искахме да направимъ нѣкои промѣнения. Като глѣдахме работата отъ практическата точка зрѣние, казахме, че законопроекта, както и самите бирници първите и вторите, е нѣщо непригодно. Всички сме съгласни, че за да върви по-добрь работата, всяка община да има свой бирникъ, и да му се плаща отъ същата община. Освѣнъ това имаше предложение, и мисля, че повечето отъ представителите го подписаха. Въ него се казва, че законопроекта отъ М-ра на Финансите да се приеме en bloc и да се приложи въ дѣйствиe. А въ идущата сессия ще видимъ, да ли е лошъ или добъръ, и ще се произнесемъ дефинитивно.

Дуковъ: Азъ както и по-напредъ казахъ че макаръ събранието и да не го е отблъснало, то пакъ нѣма да го приемемъ. Споредъ някои правила пълномощия да се практикуватъ, това не зная. Но отъ тѣзи бирници нѣма никаква полза. Защо не сж се събирали даждия, не е нужда да говоря. Сега да оставимъ на кметовете властъ, както е било и както е предвидено въ общинския законъ, да събиратъ даждията. (Гласове: Не може). (Продължава): Когато имамъ

думата трѣбва да говоря, а не да ми пресичате. Ние това го знаемъ отъ прадѣда за кърсердари, това го знаемъ. (Това мина). Азъ съмъ съгласенъ, само кметоветѣ да отиватъ да събиратъ даждия. Може да има и надгледници съ извѣстни права, да ходятъ; но да имъ се не даватъ пари на рѣцѣтъ, каквито гаранции и да полагатъ. Общинитѣ да иматъ свои бирници, и да гарантиратъ за тѣхъ. En bloc ни се представи и да го приемемъ, това не може да бѣде.

М. Велевъ: Г-да! да е живъ Господаря, който прибави 600.000 лева. Знаемъ, че всѣки кметъ не злоупотрѣблява правителствениятъ даждия, а ги внасятъ въ казначействата, безъ да взиматъ заплата. Нѣма правителството да плаща както за контролери 300.000 лева. Напредъ г-да, кметоветѣ нѣмаха нито писари, а сега иматъ и писари, които се заплащатъ. За кметове се назначаватъ хора, които иматъ 100 овци, 20 конѣ, 500—600 гр. капиталъ и общината отговаря, ако злоупотрѣби единъ грошъ правителственъ. Това е противно. Защо има окол. началници, защо сѣ финансови чиновници? Не трѣбва сега да е, както бѣше съ кърсердаритѣ, това не е добръ г-да, това е незаконно.

Вуровъ: На насъ дадохъ 2 законопроекта отъ Държ. Съвѣтъ и отъ Министра на Финанситѣ. Въ комисията за тѣзи законопроекта, когато се разгледяха, не се дойде до никакво съгласие за тѣзи чиновници. Имаме единъ законопроектъ, който казва, че трѣбва да се отпусне за всѣка община 4% за данъци, и тя сама да си внася въ казначейството паритѣ за данъцитѣ. Може Нар. Събрание да приеме по единъ контролеръ въ всѣка околия. Ние казахме, да се присеме и да се отстъпи по 2% за общинския бирникъ. Г-нъ докладчикъ предлага нѣщо, което не е прието нито отъ комисията, нито отъ никого.

М-ръ Начовичъ: Азъ моля г-нъ Букова, да ми каже, какъ да се нареди тѣзи работа. Закона за бирницитѣ е внесенъ, и предлагамъ да си не отиваме преди да се разгледатъ, защото финансовата частъ е най важна; или ще приемете това, което се предлага тукъ, или да намѣрите особено срдство за събиране даждията.

Шивачовъ: Азъ до колкото зная спора бѣше, бирницитѣ да не зиматъ пари въ рѣцѣ. Г-нъ Дуковъ, неговото желание съ надгледниците се удовлетворява. Надзорници г-да, трѣбва, и слѣдователно да се простирами по-вече е излишно. Колкото се касае за онзи проектъ, нѣмаме време да разискваме. Вѣрвамъ, че всички сте съгласни да има по 1 човѣкъ който да надгледва тѣзи работа, т. е. на 56 околии по единъ човѣкъ — 56 човѣка. До колкото азъ зная, желанието на г-на Дукова е, да не приематъ пари въ рѣцѣтъ. За това, за да

се улесни работата, предлагамъ, Нар. Събрание да приеме надгледниците, и послѣ да се рѣши въпроса по финансовитѣ секретари.

Д-ръ Цачевъ: Миналата година въ бюджета съществуваше една сума отъ 617.980 лева за събиране даждия. Тѣзи сума се даваша на членоветѣ на окр. съвѣти, които сѣ били командировани по събиране даждията. И тѣзи сума се е расходвала. Г-нъ М-ръ на Финанситѣ представя сега една система за събиране данъцитѣ, която не ще да коштува по-вече отъ 275.000 л., и отъ тѣзи система ще има добъръ резултатъ, защото сега като се унищожатъ окр. съвѣти, нѣма вече кой да изпълнява тѣзи длѣжностъ. За това трѣбва да се предвидятъ особенни чиновници, които да надгледватъ събирането на даждията. Извѣстно Ви е, г-да, че днесъ въ затворитѣ лежатъ кметове, които злоупотрѣбили пари отъ данъцитѣ. Ще Ви приведа единъ примѣръ за Плевенъ, дѣто сѣ злоупотрѣбени 9.000 лева. Въ Търновскій окръгъ, когато бѣхъ управителъ, имаше случай да видя квитанционни книги и намѣрихъ че на кочана има записано 12.000 фр., а въ сѣщитѣ квитанции, които сѣ дадени отъ кметоветѣ, било е два пѣти по-вече, и за това има кметове предадени на съдъ. И освѣтъ това нѣма ни една селска община, на която смѣтнитѣ сѣ прегледани, когато единъ кметъ се смѣнява и се замѣнява съ другъ. Ви ще видите по това грамадни оплаквания. Слѣдователно не зная, на какво настоява г-нъ Дуковъ, когато излизатъ сега толкова хиляди лева по-малко, отъ колкото трѣбаше да се харчи ако остане както бѣше напредъ. Това сѣ цифритѣ, и ако иска г-нъ Дуковъ, да дойде да ги види.

Поповъ: Мисля, че на това, да има 56 ревизори, бѣхми всички съгласни. Но това казахми да оставимъ на страна бирници изедници, а да има ревизори да ходатъ да гледатъ смѣтнитѣ на кметоветѣ, които сѣ внасяли паритѣ, за да не може да злоупотрѣбляватъ. Дѣто казва г-нъ М. Велевъ, че нѣма калпави кметове, това не може да се каже.

Председателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да се разисква още? (Нежелаетъ). Ще туря подъ гласоподавание. Който желаетъ да се разисква още, да си дигне рѣката. (Меншество дига). Ще се каже, че не желаетъ.

Дуковъ: Тукъ нѣма да говоря върху този въпросъ по-нататъкъ. Казахъ по-напредъ, да се говори, за да се обясни. Азъ бѣхъ готовъ да кажа, защото има въ Държ. Съвѣтъ единъ проектъ, който може да се практикува, и да дойдемъ до споразумѣние. Да се отвори новъ персоналъ, само Нар. Събрание може да направи това. Най-сѣтъ има тукъ да говоримъ още по тази частъ, а еднажъ се вотира, че нѣма да се говори.

Председател: Давам 10 минути отпущъ.

(Послѣ распускъ).

Председател: Засѣданието се отваря отново. Г-нъ Бошнаковъ има дума.

Бошнаковъ: Г-да! У насъ има една погрѣшка, която трѣба да я признаемъ. Когато въпроса се отнася до финансовата частъ, трѣбва да се изучи, и тогава да се произнесемъ. По въпроса за надгледниците искахъ да говоря; но така се прие. Не се позволява да се говори. Това произведе докачване за нѣколцина отъ насъ. Желая, щото по разискването на този въпросъ да се повърнемъ. Никой не е противенъ на това, което улеснява народа и населението. Моля Н. Събрание, да ми позволи да се изразя съ нѣколко думи. Казвамъ по начало, че бирници сж нужни, и че трѣбва да се предвиди за тѣхъ една сума. У насъ имаше 21 финансови секретари съ по двама подсекретари. Въ много окрѣзи има педоимни и недобори, които по нинѣшни съставъ е невъзможно тѣхното провѣряване. Много членове отъ окр. съвѣти се командироваха за тази цѣль и се харчиха много пари. Сега споредъ закона за окр. съвѣти и споредъ териториалното раздѣление, на новитѣ окрѣзи, които сж намалени, намалило се е и числото на секретаритѣ и подсекретаритѣ. Всички сме съгласни, за да има такива лица; но въ бюджета сумата за тѣхъ не е обяснена. Г-нъ Цачевъ чете тъмно нѣщо и не може да се обясни дѣлото. Азъ бихъ желалъ, ако правителството създава нужда за тѣзи бирници, да се произнесемъ и отпущемъ съответствующата сума за тѣхъ. При това моля г-на М-ра, да приготви правилникъ за тѣзи бирници и да се приложи въ дѣйствиe. По този видъ въпроса ще бжде рѣшенъ и ще принесе по-добъръ плодъ. За туй предлагамъ на обещаването на Нар. Събрание мое мнѣние, т. е. да приемемъ суммата за окрѣжнитѣ финансови секретари и подсекретари и суммата за надгледниците, а за изработване правилника да помолимъ г-на М-ра, и да го проводи въ Държ. Съвѣтъ, слѣдъ което да се введе въ дѣйствиe. Тамъ да се предвидятъ всичкитѣ качества на бирницитѣ.

М-ръ Начовичъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ предложението на г-на Бошнакова, и ако обича Нар. Събрание, да вотира суммата en bloc, и азъ ще представя на Държ. Съвѣтъ въ най късо време онзи проектъ, който Държ. Съвѣтъ ще преглѣда и ще го приеме или отхвърли; но въ всѣкий случай, ние се съгласяваме върху дѣйствието на това, че туй ще остане само до идущата сесия; защото тогава ще се внесе закона за бирницитѣ въ Нар. Събрание. И тогава зависи отъ Нар. Събрание, да приеме онзи законъ или да остане, както ще го приеме сега.

Шивачовъ: Азъ казахъ, че тѣзи препирни станаха по нашата вина. Въпроса е, да ли трѣбать надгледници или не. И слѣдъ като се рѣши, че трѣба, тогава може втори въпросъ да се раздѣли, и да се опредѣли жалованието. За това сме на мнѣние, ако Нар. Събрание да приеме, то да направимъ една забѣлѣжка така: «Правилника за дѣветвията на надгледниците, М-ра на Финанситѣ се задължава да го внесе на обещаване на Дър. Съвѣтъ, на основание, на който ще дѣйствувать». Но платата трѣба да опредѣли, Нар. Събрание колко ще бжде. (Гл.: Съгласни). И тогава остава втория въпросъ за финансовитѣ секретари, ще ли трѣбать или не. За това стана тази погрѣшка, понеже суммата се чете изведнажъ.

Дуковъ: Азъ не можъ да си въобража, когато виждамъ, че самитѣ, които налагаха да се вотира, сами признаватъ, че е станала грѣшка. (Не е истина). Тогава азъ казахъ по-напредъ въ говорението, че азъ се съгласявамъ, да се намѣри единъ начинъ, по които да се събиратъ тѣзи даждия. Нѣкои отъ г-да М-стритѣ искаха да кажатъ, че искаме да направимъ зло, което не желаемъ. Ние не искаме да излѣзе никакво зло. Азъ предлагамъ, понеже вече е късно, какви и да бждатъ тѣзи контролери, нека възложимъ на Държ. Съвѣтъ, да се споразумѣе съ правителството, да изработи правилника, и както видятъ за добръ да го положатъ въ дѣйствиe. Ако ли тѣ се съгласятъ, тогава нека да има. Но този въпросъ да не рѣшаваме тукъ нито за платата, както каза г-нъ Шивачовъ, да опредѣлимъ платата; за това не можемъ да се произнесемъ. Не е причина, че е имало бирници, а че кметоветѣ сж злоупотрѣблявали, и това не може да се откаже. Съгласявамъ се да бждатъ, по не по такъвъ начинъ. Заради туй да се проводи въ Държ. Съвѣтъ и той да се произнесе по това, защото е късо времето.

М-ръ Начовичъ: Предложението на г-на Бошнакова дойде съвсѣмъ ненадейно; но защото виждамъ, че може споредъ туй да стане едно улеснение, за това се съгласявамъ съ него. Той казва, да се вотира цѣлата сума за надзоръ по финансовата частъ за цѣлото Княжество; М-ството на Финанситѣ да внесе въ Държ. Съвѣтъ единъ проектъ, чрезъ който ще се опредѣлятъ атрибутитѣ на финанс. секретари, и сжщо за надгледниците, ако ги намѣри за нужно. И той ще направи, както намѣри за най добръ, и има време да го обмисл. За това приемамъ предложението на г-на Бошнакова, тъй като е най сгоднo, за да можемъ да дойдемъ до споразумѣние, и моля Нар. Събрание, да го приеме, за да не губимъ време.

Поповъ: Оставамъ съгласенъ да бжде тъй; но въ едно частно събрание да се съгласимъ и да го разгледаме. Както

предлага г-нъ Министръ да се асигнува, сега не може. Едни ще искатъ тѣй, други иначе, и не можемъ да дойдемъ до споразумѣние.

Аневъ: На истинна, че г-нъ докладчикъ представи тъмно работата, влѣдствие на което излиза малко разногласие. (Смѣхъ). Предложението на г-на Бошнакова е съвсѣмъ практично, на което се присѣдини и г-нъ Министръ на Финанситѣ; както и г-нъ Дуковъ каза, да се съгласимъ въ това, да оставимъ на Министра на Финанситѣ една извѣстна сума, която сега да вотираме. И послѣ М-ството въ споразумѣние съ Държ. Съвѣтъ да изработи единъ правилникъ, който да се практикува до идущата сесия. Тогава да се представи единъ законъ и да се обсъди.

Докл.: Комисията се присѣдинява на това мнѣние.

Манафовъ: Азъ именно това щѣхъ да кажа, което г. Дуковъ има добрината да обясни. Въпроса да се възложи на Държ. Съвѣтъ. Да се разисква по-нататъкъ, просто ще губимъ врѣме, а да постѣпимъ по-нататъкъ.

Геровъ: Тукъ както виждате, предложенията на г-на Бошнакова и Дукова сѣ близо. А да оставимъ за други пътъ, не зная. За това е по-добъръ, сега да се рѣши и по-нататъкъ да заминемъ на другъ въпросъ.

Бошнаковъ: Оттеглямъ си думата.

Дуковъ: Не зная, да ли сме разбирали добръ. Азъ се съгласявамъ, да се възложи на Държ. Съвѣтъ тѣзи длъжностъ, да се споразумѣ съ правителството. На това съмъ съгласенъ, и тѣ да видятъ колко трѣба да имъ се плати. Ние имаме довѣрие както на правителството така и на Дър. Съвѣтъ. За това всичко, което сега се говори, да остане безъ послѣдствие, и да остане на Държ. Съвѣтъ, ако види за добръ, да се тури въ практика.

Бошнаковъ: Ние съ г-на Дукова сме съгласни. Но щомъ Държ. Съвѣтъ одобри или изработи едно нѣщо, то неше да има средства да се тури въ дѣйствиe. Трѣбва да предвидимъ една сума, тя ще стои на расположението на Министерството, и щата, който ще се опредѣли отъ Държ. Съвѣтъ, отъ тая сума ще се поддържа. За това да се произнесемъ, каква сума намираме за добръ, и другото да възложимъ на Дър. Съвѣтъ. Ние имаме довѣрие и на М-ството и на Дър. Съвѣтъ, и за това нѣма да се стѣсняваме.

М-ръ Начовичъ: На 1882 година се похарчили за постѣпване и надзоръ на доходитѣ 617,980 лева при събиране даждията. Азъ искамъ, да се отпусне на расположението на М-ството, което ще ги изживява по рѣшение на Държ. Съвѣтъ, една сума отъ 300,000 лева.

Манафовъ: Азъ искахъ да кажа на г-на Дукова, че това сѣщо, което каза, азъ повторявамъ да кажа. По принципъ съмъ съгласенъ, че трѣба да се отпусне кредитъ, и не остава друго, освѣтъ да пристѣпимъ по-нататъкъ.

Дуковъ: Разбира се азъ признавамъ, че трѣба да се отпуснатъ пари. Това се разумѣва; но туй нѣма да ограничи Държ. Съвѣтъ да рѣши за бирницитѣ тѣзи цифра, която ние опредѣлимъ. Можемъ да отстѣпимъ на кметовѣтъ по 20% или колкото видимъ за добръ. Ние не казваме, да прави бирници или контролери. Нека направи, каквото намѣри за добръ.

М-ръ Начовичъ: Ако разбирамъ предложението на г-на Дукова, той казва, да се остави на рѣшението на Дър. Съвѣтъ, сир. ако се той съгласява, да постанови да има бирници и да се харчатъ отъ хазната 800.000 франка, на това и азъ съмъ съгласенъ.

Шивачовъ: При всичко, че оставамъ на своето мнѣние; но понеже виждамъ, че общото съгласие е, да се опредѣли суммата, нѣма нужда да се распотираме по този въпросъ. Нека се опредѣли суммата, която ще се отстѣпи.

Председателъ: Каква сума да се опредѣли.

М-ръ Начовичъ: Азъ мисля, че Нар. Събрание трѣба по-напредъ да опредѣли, да ли ще се приематъ или не наглѣдницитѣ и послѣ да се опредѣли компетентността на тѣзи лица; за тѣхното поддържане една сума отъ 300.000 франка стига. Ако се приеме предложението на г-на Дукова, сир. Държав. Съвѣтъ да рѣши по кой начинъ да се събиратъ даждията, азъ ви увѣрявамъ, че ще стане необходима за тая цѣль една сума около 1,000.000 франка, защото мнѣнието на Държав. Съвѣтъ върху тоя предметъ е познато. За това нека се даде на гласоподаване предложението на г-на Бошнакова, което е първо и ако се не приеме, тогава да се тури на гласуване предложението на г-на Л. Дукова.

Л. Дуковъ: Дѣто се казва, че 800.000 фр. е било опредѣлено, колкото ще и да е, нека се отпуснатъ и Държ. Съвѣтъ ще види колко трѣба и колко не. Суммата която се предвидѣ, а има и непредвидени за много Министерства, и отъ тѣхъ може да се отпусне.

М-ръ Начовичъ: Азъ искамъ да се опредѣли още отъ сега понѣ приблизително суммата, която ще е нужна за наглѣдницитѣ, понеже ние вотираме бюджетъ, и тая цифра трѣба да се тури въ бюджета; тя не може да се остави на вѣтъра. Бюджета трѣба да обема всичкитѣ разноси, които трѣба да станатъ презъ годината, и отъ друга страна трѣба да се намѣри извора и за покриванieto на тия разноси. Ако тоя расходъ за наглѣдницитѣ не се предвиди въ бюджета,

то нѣма да се предвиди и дохода за неговото покриванье. Отъ гдѣ, обаче, ще се посрѣщне тѣзи сума, когато стане нужда да се издавява? За това е непременно нужно, да се предвиди тѣзи сума въ бюджета. Н. Събрание трѣба да се произнесе.

Бошнаковъ: Азъ бихъ желалъ да се вотира, нужни ли сѣ нагледници или не. И 300.000 лева трѣба да се отпуснатъ.

Шивачовъ: Азъ моля, да се съгласи Нар. Събрание, че приема нагледници, и въ сѣщо врѣме да опредѣли платата. Само Държ. Съвѣтъ да опредѣли кръга на тѣхнитѣ дѣйствия. Ние трѣба да ги имаме за събиране данъцитѣ. Именно като признаваме всички, че сѣ необходими, трѣба да се опредѣли платата въ бюджета, а кръга на тѣхнитѣ дѣйствия ще се опредѣли отъ единъ правилникъ, изработенъ отъ Държ. Съвѣтъ. (Съгласно).

Дуковъ: По-напредъ се съгласихми, а г-нѣ Шивачовъ хвана да се извинява както всѣки пактъ. Казва, да се възложи на Държав. Съвѣтъ и да отпуснемъ една цифра, която намѣримъ за добръ. Ако се види послѣ недостатъчна, то има и непредвидени, ако трѣба. Най-напредъ се каза, да се възложи на Държав. Съвѣтъ, а послѣ се казва, че само атрибутиѣ да опредѣли съ правилникъ. Разбира се, че безъ правилникъ нѣма да ги пустне вѣнъ.

М-ръ Начовичъ: Г-нѣ Дуковъ е забравилъ, че се вотира закона за отчетността, споредъ който се запрѣщава да се зиматъ пари отъ едно Министерство за подпѣлване нуждитѣ на други Министерства. Отгѣпанье на тоя законъ може да стане само, ако Нар. Събрание сѣ произнесе, че го допуца. Напримѣръ, ако днесъ Нар. Събрание вотира за нагледницитѣ 300.000 лева, а Държ. Съвѣтъ опредѣли 800.000, Министерството не ще да има отъ гдѣ да си до-стави разликата отъ 500.000 лева, освѣнъ, ако Събранието рѣши още отъ сега, да се земе отъ остаткитѣ на други Министерства. Ако рѣши това Нар. Събрание, то може да стане. Но, ако Нар. Събрание не рѣши, М-вото не може да го направи за напредъ, ако и да го е правило до сега, защото по-напредъ нѣмаше законъ за отчетността, а сега има.

Поповъ: Тукъ казва г-нѣ Шивачовъ, нѣма да даваме право на Държ. Съвѣтъ. Това ще го направимъ само за 6 мѣсеци. Ако не е хубаво, тогава ще го развалимъ.

Шивачовъ: Азъ не разбирамъ, защо Нар. Събрание да отдаде своитѣ права на Държав. Съвѣтъ. Ако приемаме ние това отъ Държ. Съвѣтъ, то този бюджетъ, защо да го разгледжаме. Държ. Съвѣтъ да опредѣли само за кръга на тѣхнитѣ дѣйствия. Азъ предлагамъ на Нар. Събрание да рѣши,

че сѣ необходими 56 нагледници, и кръга на тѣхнитѣ дѣйствия опредѣлява Държ. Съвѣтъ.

Председателъ: Нар. Събрание желае ли да се разисква?

Дуковъ: Незнамъ, защо се повѣрцями, когато не даваме нашитѣ права на Държ. Съвѣтъ. Понеже времето е късо, и както другитѣ закони ще останатъ на Държав. Съвѣтъ да остане и той. Съ туй не значи, че нашитѣ права ги даваме на Д. Съвѣтъ. Туй ще се разгледжва въ идущето Събрание.

Поповъ: Тукъ каза г-нѣ Шивачовъ, че не трѣба да даваме права на Дър. Съвѣтъ. Това нека бжде за 6 мѣсеци, и ако не е хубаво, ще го развалимъ.

Аневъ: Мисля, че трѣба да се слѣдва.

«Глава XII. Надзоръ за постѣпление на доходитѣ, отпуска се на Министерството на Финанситѣ 300.000 лева». (Гласове: Съгласни).

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание както предлага комисията? (Приема се).

Докладъ: Глава XIII. Управитель 4.800. Комисията тоже приема това.

Поповъ: Ние трѣбва да останемъ съгласни съ комисията, защото управителя на Варненската митница не стои по-долу отъ другъ управитель, защото тамъ има най-много работа.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание, както е приела комисията? (Приема се).

Докл. Пачевъ (чете): Секретаръ 3804 лева, Комисията приема сѣщо.

Аневъ: Азъ мисля, че въ цѣлата статия нѣма никакви измѣнения. По-добръ е, да приемемъ цѣлатата статия изведижъ.

Председателъ: Съгласно ли е Събранието, да се приеме изцѣло. (Едни гласове: Съгласно. — Други: Не).

Докл. Пачевъ (чете): Секретаръ бухгалтеръ 3804 лева. (Приема се).

Двама помощници 2160.

Ст. X. Добревъ: 2000 фр.

Докл. Пачевъ: 2160. (Приема се).

2 Оцѣнители по 4008 лева.

Ст. X. Добревъ: 3160 лева предлагамъ.

Геровъ: Азъ незная г-на X. Добрева, на какво основание иска да намали оцѣнителитѣ на 3160 лева, когато въ единъ день може единъ оцѣнитель да извади своята плата. Азъ зная, има оцѣнители въ Варна, на които даже трѣба да се плати 6000 лева. Но тѣй като г-нѣ Министръ предлага 4008 лева, то и комисията се е съгласила на това. Ако г-да представители желаятъ, да иматъ таквизъ оцѣнители

по митниците, то може да се намърят и за 2000 лева. Но той може да извади въ единъ день своята плата.

Шивачовъ: Азъ мисля, че никой нѣма право да иска отъ единъ депутатъ да изрази мнѣнието си. Всѣки има свое мнѣние. Както г-нъ Добревъ, тъй сжщо и азъ съмъ на мнѣние, че 3600 фр. е достатъчно.

Буровъ: Както и г-нъ Геровъ мисли, че познава, толко и азъ ги познавамъ. Заради туй 3.600 е достатъчно.

Поповъ: Азъ до колкото зная, твърдѣ не сж грамотни хора, а само да познаватъ смѣтки и да знаятъ алашверишъ и да познаватъ стокитѣ, а не се иска да сж много учени.

Шишковъ: Азъ ще попитамъ г-на Герова, на какво основание 3.600 лева сж имъ малко?

Бошнаковъ: Въ ланския бюджетъ било 3.600 лева. Моля да остане така.

Председателъ: Приема ли се 3.600 лева? (Приема се).

Докл. Цачевъ: Има помощникъ — оцѣнителъ 2400 лева. Комисията е турила 2100 лева.

Буровъ: 2000 лева му сж довольно по мое мнѣние.

Докл. Цачевъ: Комисията е приела 2400, а сега остава на Нар. Събрание да се произнесе приема ли или не.

Буровъ: Искамъ да кажа на г-на докладчика, да не забравя т. е 15 %.

Поповъ: Азъ ще кажа да бжде 2100 лева и това е по-лесно делимо.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 2100 лева? (Приема се).

Докл. Цачевъ: Единъ касиеръ 3,000 лева. Комисията е сжщо оставила.

Бобошевски: 3600.

Шивачовъ: Да не ставатъ голѣми препирни, да стане 2700 лева.

Председателъ: Приема ли се 2700? (Приема се).

Докл. Цачевъ: 1 магазинеръ 3,000 лева. Комисията е направила на 2700 лева

Буровъ: Предлагамъ 2400 лева.

Шивачовъ: Азъ мисля, че магазинера има по-голѣма отговорност и трѣбва гаранция да даде, 2500 лева доста сж за него.

Докл. Цачевъ: Магазинера отговаря за всичката стока, която е вложена въ магазинята. Паритѣ всѣка седмица се предаватъ въ окр. казначейство, а стокитѣ лежатъ въ хамбаритѣ на митницата по 6 мѣсеци. Тамъ има съ милиони грошове стока.

Шишковъ: Азъ казвамъ, че това му се дава за да пази стоката.

Докл. Цачевъ: Въпроса е, че между касиера и магазинера не може да се прави разлика.

Шивачовъ: Единъ дава гаранция, а другия не дава. Г-нъ Цачевъ това не знае.

Докл. Цачевъ: Ви много знаете, а азъ не зная.

Председателъ: Приема ли се 2400? (Приема се).

Докл. Цачевъ: (Чете): «Помощникъ магазинера 2160. Комисията предлага 2.000 лева. (Гласове: 1,800 лева).

Геровъ: Азъ виждамъ тука нѣма никакъвъ редъ. Едни казватъ 1800, други 2000, а други 1600. Тукъ е било 2160, а комисията е направила 2000. Да се вотира едно и послѣ друго, а така е безъ никакъвъ редъ.

Шивачовъ: Г-нъ Геровъ има право. Стана погрѣшка; но азъ предложихъ 1,800 лева, за да се поправи този редъ.

Председателъ: Ще туря подъ гласоподавание мнѣнието на комисията, 2000 лева. Който не приема, да си дигне ржката. (Меншенство дига). Значи приема се 2000 лева.

Докл. Цачевъ: (Чете): Единъ чиновникъ при желѣзницата. Тукъ има за него 2500 лева. Отъ тукъ има заявление г-да. Чиновника при желѣзницата има опредѣленно 2500 л. комисията прие тази заплата, именно защото има заявление, че този чиновникъ трѣба отъ Варна да отива до желѣзницата и за това остави тъй както е. Комисията ми сли да се увеличи.

Председателъ: Приема ли се както предлага комисията.

Щърбановъ: Да чуемъ, каква длѣжностъ изпълнява, и послѣ да се произнесемъ за неговата заплата.

М-ръ Начовичъ: Вие знаете, че на всѣка станция по желѣзницитѣ има по единъ гипмрюкчия, който разглѣжда сандѣцитѣ и зима мито за работи, които подлежатъ на мито. Сжщо и тукъ на желѣзницата има единъ въ Варна, единъ въ Русчукъ. Сега какво става? Желѣзницата е далеко отъ Русчукъ и Варна. Този не може всѣкога да отива пѣшки, а много пѣти отива съ каруца и прави раноски. Азъ имамъ заявления отъ тѣзи чиновници и казватъ махнете ни отъ тамъ. За това моля Нар. Събрание, да остане тъй, защото и двамата знаятъ нѣколко язици: Французски, Английски и Нѣмски и немогатъ тъй лесно да се замѣстятъ съ други.

Дуковъ: Азъ се съгласявамъ съ г-на М-ра и мисля всѣки ще се съгласи, защото и Варна и Русчукъ сж по 1 часъ далечъ отъ станцията. (Гласове: Съгласно).

Председателъ: Приема ли се 2500? (Приема се).

Докл. Цачевъ: (Чете): Капитанъ де-портъ 3,600. Комисията е оставила толкозъ.

М-ръ Начовичъ: Всеко пристанище трѣбва да има си полицията, както има полиция на сухо. Корабъ дошълъ трѣба да се види какъвъ е, отъ гдѣ иде, какво носи, какво се стоваря и проч. Послѣ съ корабитѣ има маринери, които по нѣкогашъ безчинствуватъ и даже се убиватъ, за това е необходимо да има надзоръ, както на морскитѣ така и на рѣчнитѣ пристанища. До сега капитани де-портъ сж били на гърба на градскитѣ съвѣти; по какво е ставало? Ставало е, че въ много мѣста градскитѣ съвѣти сж били принудени, вмѣсто да иматъ доходъ отъ тия пристанища, да употребяватъ другитѣ си доходи за поддържанье капитанитѣ. Освѣнъ това, тия капитани като сж били назначавани и поддържани отъ гр. съвѣти, тѣ сж били повече подчинени на тия съвѣти, отъ колкото на М-ството, но тая причина и не е имало еднообразие въ правата и длѣжноститѣ на тия капитани; въ Варна се е правило друго, въ Силистра друго, въ Свищовъ друго. За това е имало и оплаквания, че едно нѣщо се прави на едно мѣсто тѣй и на друго иначе. За това Министерскитѣ съвѣти рѣши, да организува това управление, като го постави подъ вѣдомството на М-ството на Финанситѣ. Капитанитѣ ще бждѣтъ подъ надзора на управителитѣ на митницитѣ и нѣкой пътъ може да помагатъ нѣщо на митницитѣ.

Буровъ: Отъ обясненията на г. М-ра на Финанситѣ разбрахъ, че той много хубаво е направилъ, гдѣто е подвелъ капитанитѣ подъ управлението на митницитѣ. Но 3600 лева сж много, предлагамъ 3,000 лева.

Шивачовъ: Като приехми за касиеритѣ 2700, нече бжде справедливо сега за тѣзи да туримъ 3000 лева. За това най много да се тури 2700 лева.

Докл. Пачевъ: Комисията не се съгласява.

Поповъ: Наистина, че капитанъ де-портъ да не е претоваренъ съ работа; но той е капитанъ де-портъ. Заради това да останатъ 3000 лева е най добръ.

М-ръ Начовичъ: Тѣзи хора, когато изпълняватъ добръ длѣжността, иматъ много голѣма важностъ. Какви оплаквания има сега отъ Варна, че пѣсѣка се хвърля въ портътъ и той се напълнилъ съ пѣсѣкъ. Трѣба правителството утрѣ да харчи 100,000 лева. Г-да, тѣзи длѣжностъ е голѣма съ време може да се плаща на капитанъ де-портъ не по 3600; но може би 6000 до 7000 лева.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание 3600 лева? (Приема се).

Докл. Пачевъ: (Чете): 3 писари по 1200 лева. (Приема се).

2 вѣсовници по 960 (Приема се).

1 прегледвачка 360 л. (Приема се).

Дуковъ: Нека се вотира всеко нѣщо.

Геровъ: Тукъ се вижда, че г-да представителитѣ не сж разумѣли думата «прегледвачка». Трѣба по една прегледвачка жена въ Русчукъ и Варна, която да преглежда женитѣ. (Приема се).

Докл. Пачевъ: 1 старши конни стражаръ 120 лева.

Шивачовъ: Понеже долнитѣ стражари приехми съ 900 лева, то това е справедливо и тукъ да е тѣй.

Поповъ: Но трѣба да знаете, че тѣзи стражари сж въ околицитѣ, а въ Варна е по-сѣжно и трѣба да остане, както предлага комисията.

Предсѣдателъ: Приема ли се, както предлага комисията? (Приема се).

Докл. Пачевъ: Тукъ 16 младши пѣши 600. (Приема се).

Веществеони расходи 1800 лева.

Шивачовъ: Трѣбва да се обясни, защо стана по-горе? Азъ предложихъ 900. Какъ приема Нар. Събрание?

Единъ гласъ: 1800!

Докладчикъ: 4 младши по 840 лева.

Предсѣдателъ: Приематъ ли се тѣ споредъ комисията? (Приема се).

Докладчикъ: Глава XIV.

Второкласни митници: Руссенска митница. Управителъ 4008 лева. (Приема се). Секретаръ-бухгалтеръ 3000 л.

Буровъ: 2700.

Поповъ: Понеже оставихме на Варненскитѣ 3800, то може да си остане 3000.

Предсѣдателъ: Приема ли се 3000 лева? (Не се приема). Тогава остава предложението на г-на Бурова. Който не приема 2700 да си дигне ржката. (Приема се).

Поповъ: Ний останахме твърдѣ малко и, какъ ще вотираме? Всекога ще има меншество. Останахме само 27 души.

Шивачовъ: За да стане порядъкъ, трѣбва да се записватъ гласовѣтъ *за* и *противъ*. Ний сме 40 души и щомъ въ засѣданието присѣтствуватъ отъ 20 на горѣ, събранието може да засѣдава, и работа може да се глѣда.

Начовичъ: За утрѣ да остане. (Гласове: Да).

Геровъ: Тука сж 4 второкласни митници, ако се вотира една, тѣ сж еднакви, сѣщото ще бжде и за другитѣ. (Отива да повика депутатитѣ).

Докладчикъ: Двама помощници на бухгалтера по 1920 л.

Бобошевски: Предлагамъ 1800 лева. (Приема се).

Докладчикъ: Единъ оцѣнителъ 2880. Комисията 2600. (Съгласни.)

Поповъ: 2400.

Председателъ: Приема ли се, както предлага комисси-
ята 2600? (Приема се).

Докладчикъ: Помощникъ оцѣнителя 2400 споредъ
комиссията 2200.

Добошевски: Предлагамъ 1800.

Буровъ: Предлагамъ 2000 фр.

Шивачовъ: Тогава най-добъръ 2100.

Бошнаковъ: 1500. Слуги не пазарите!

Докладчикъ: Комиссията предлага 2200. Нека Народ-
ното Събрание да опредѣли. Да се вотира и, ако Народното
Събрание не приеме това, да опредѣли друга цифра.

Председателъ: Ще туря на гласоподаване по-напредъ
предложението на комиссията.

Поповъ: 2100, понеже е дѣлимо.

Докладчикъ: Склонявамъ на 2100.

Председателъ: Приема ли се 2100. (Приема се).

Докладчикъ: Единъ касиеръ 2640, споредъ комиссията
2300. (Приема се.) Магазинеръ 2220. Споредъ коммис-
сията 2020. (Приема се.) Помощникъ магазинаера 1800,
споредъ комиссията 1600. (Приема). Чиновника при же-
лѣзницата 2500, както и другия чиновникъ при желѣзни-
цата. Комиссията прибавя 500 лева.

Геровъ: Азъ мисля, че Варна и Русчукъ не трѣбва да
се сравняватъ. Вчера вотирахме само за Варненската же-
лѣзница, а не за Руссенската. (Шумъ). Азъ не зная, по коя
причина не се оставятъ хората да говорятъ. Въ Варна,
който стои на желѣзницата, той слиза до скелята съ ва-
поръ и като дойде вечеръ, връща се пакъ съ вапоръ и всѣка
вечеръ и сутрина стига до желѣзницата. А въ Русчукъ су-
трина и вечеръ отива и се връща съ кола. Има прошение
въ бюджетарната комиссия, и иска да му се прибавятъ
500 лева, защото всѣки день и зимъ и лѣтъ отива съ кола,
а въ Варна не е тъй.

Докладчикъ: Казахъ, ще му се прибавятъ 500 лева.

Буровъ: Само едно нѣщо искамъ да кажа, на г-на Ге-
рова. Какъ може всѣка сутрина и вечеръ да отива на же-
лѣзницата, като е на митницата?

Ат. Минчевъ: Азъ съмъ на мнѣние, че на Русчукъ
чиновникъ трѣбва да се плати по-малко, отъ колкото на чинов-
ника при Вар. желѣзница, защото разстоянието отъ Варна до
желѣзницата е два, три пѣти по-далечъ отъ колкото въ
Русчукъ. Азъ съмъ ходилъ пѣшъ и той може пешъ да ходи
всѣкой пѣтъ. Искамъ да кажа, че разстоянието е почти на
половина, и настоявамъ да се плати по малко.

Шивачовъ: При всичкото желание да представи г-нъ
Геровъ, че имало причини, тѣ падатъ и едната и другата.
Азъ ще повѣрвамъ повече г-на Министра на Финанситѣ,
който показва причинитѣ, по които трѣбва да се приеме
2500. Щомъ приемемъ това, то не остава друго нищо, ос-
вѣнъ г-нъ Геровъ да се задоволи.

Геровъ: Не сж отпустнати, тѣ трѣбва да сж отпуст-
нати за тебе.

Дуковъ: Тукъ не се говори за скеля, гдѣто мерятъ жито,
че скелята е била на морето; нъ тукъ се говори за желѣз-
ница, гдѣто се товарятъ стоки, и това разстояние е твърдѣ
равно. Въ Варна и Русчукъ е еднакво. Въ Варна се прие
2500 лева, сжщо да остане и за Русчукъ.

Шипковъ: Оттѣглявамъ си думата.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание 2500
лева? (Приема се).

Докладчикъ: Капитанъ де-портъ 2808 лева, коммис-
сията намира за умѣтно 2400 лева.

Щърбановъ: Понеже гледамъ, че Ломский капитанъ де
портъ е отъ вторий классъ, и като се вотира за капитанъ
де портъ 2400, и както се вотира за единъ, сжщото да ос-
тане и за другитѣ; нъ отъ сега заявявамъ, че капитанъ де-
портъ, който е въ Ломъ не заслужва, не 2400, нъ нито
1400 лева.

М-ръ Начовичъ: Тукъ не гласуваме за хората, но за
мѣстата. Ако капитанъ де портъ въ Ломъ, които зависи
отъ градския съвѣтъ, не е добъръ, не остава друго освѣнъ
да се заяви и ще се тури по добъръ на негово мѣсто — ше
се замѣни съ другъ.

Добревъ: Азъ предлагамъ 2100 фр.

Медовъ: 700 фр. могатъ да се намалятъ.

Председателъ: Първо подлагамъ на гласуване, както
го приела комиссията.

Министръ на Финанситѣ: Искамъ да забелѣжа, че връхъ
2000 фр. да се намаляватъ 700, това не е възможно.

Председателъ: Приема ли се 2400 фр.? (Приема се).

Докладчикъ: Двама писари по 1080 лева. Комиссията
сжщо. (Прието). Единъ вѣсовщикъ 912 лева. (Прието).
Единъ старши конни стражаръ 1200. (Прието). Двама
младши конни стражари по 840. (Прието). 20 младши
пѣши стражари по 600. (Прието).

Свищовската митница става второкласна, ще има едно
измѣнение въ персонала; именно, 6 конни и 8 пѣши стра-
жари сж, когато у Руссенската сж 20 пѣши и 2 младши.
Подиръ, тукъ е само единъ помощникъ бухгалтера.

Тукъ имаше г-нъ Щърбановъ едно заявление, относително капитанъ де портъ, нъ мисля, че се задоволи.

Щърбановъ: Отъ обясненията на г-на Министра излиза, като капитанъ де портъ зависялъ отъ градския съвѣтъ за това неструвалъ. Тогава на пълно съмъ задоволенъ, нъ ако е друга причината, че той самъ лично е неспособенъ . . .

Министръ на Финанситѣ: Азъ не го познавамъ лично, кой е.

Докладчикъ: Вещественни расходи. Писменни принадлѣжности, освѣтление отопление, телеграфи и други дръбни разноски: На Руссенската 1200 лева, на Свищовската 1200, на Ломската 960. Всичко по § 2. 3360 споредъ проекта; споредъ комисията сжщото. (Приема се.)

Буровъ: Искамъ да забѣлѣжъ на г-на докладчика, че числото на младшитѣ и пешитѣ жандари при Руссенската, Свищовската и Ломската митници не е еднакво.

Докладчикъ: Личний персоналъ е промѣненъ по-малко, или по-много; нъ заплатитѣ сж вече опредѣлени. (Съгласни).

Предсѣдателъ: Доказваме до третокласнитѣ митници. Народното Събрание желае ли да слѣдваме? (Желае).

Докладчикъ: Вакарелска: управителъ 3000 лева. Комисията остава сжщата.

Бобошевски: Азъ предлагамъ 2600 лева.

М-ръ Начовичъ: Вакарелската митница е най важната. Презъ нея имаме сношение съ Цариградъ и съ цѣла Румелия. Той е по-добъръ чиновникъ, и желателно е, да остане 3000 лева.

Буровъ: Азъ предлагамъ 2700 лева.

Бобошевски: Азъ незная, защо да не спадаме 15% отъ заплатитѣ.

Докладчикъ: Комисията се съгласява на 2700 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли се 2700 лева? (Приема се).

Докладчикъ: Секретаръ-бухгалтеръ 2400 л. Споредъ комисията 2250 лева.

Буровъ: Азъ предлагамъ 2100 лева.

Докладчикъ: Съгласенъ съмъ.

Предсѣдателъ: Приема ли се 2100 лева? (Приема се).

Докладчикъ: Помощникъ бухгалтера споредъ проекта 1680, споредъ комисията 1400. (Приема се). Оцѣнителъ споредъ комисията 2100 като на бухгалтера. (Приема се). Старший конни стражаръ 1200. (Приема се). Единъ младши конни стражаръ 840. (Приема се). 4 пѣши стражари по 600. (Приема се). Видинската, Рѣховската, Силистренската сж отъ сжщата стѣпенъ.

М-ръ Начовичъ: За Силистренската митница стана едно заявление отъ управителя на митницата, че трѣбва да има

и тамъ единъ магазинеръ. Да ли го одобрява Народното Събрание съ 1600 лева? Защото на границата на Ромжния има острови.

Предсѣдателъ: Приема ли се за единъ магазинеръ въ Силистра 1600 фр. (Приема се).

Ат. Минчовъ: За Видинский магазинеръ разбирамъ, за скелята, нъ за Силистра трѣбва да се отхвърли. Тогава трѣбва да се предвиди и за ханища. Врѣхъ заплатата не съмъ противенъ нищо.

Поповъ: Тукъ глѣдамъ Раховската и Силистренската иматъ капитанъ де портъ по 1500 фр.

Докладчикъ: Видинската има 2808; на мнѣние е комисията да му се намалятъ на 2400.

Ат. Минчовъ: Азъ глѣдамъ, че въ Вакарелската митница магазинеръ не фигурира, а въ митницата го има.

М-ръ Начовичъ: Тамъ нѣма магазинеръ, защото стокитѣ тамъ не се спиратъ, а само преминуватъ границата. А управителя трѣбва да бѣде добъръ да намѣри срѣдство да улеснява хората. Не е тамъ градъ, и магазинеръ не може да има, защото стоката тамъ не се стоваря. Не е градъ и не може да има търговия.

Ат. Минчовъ: Искамъ да кажъ, като въ Вакарелската митница нѣма магазинеръ, а въ митницата го има, врѣхъ заплатата му не се произнесохме нищо.

Щърбановъ: Азъ щѣхъ да кажъ на г-на Минчова; защото като вотирахме за Вакарелската митница, щата за Видинската, Раховската и Силистренската е сжщия. Остава на комисията да се произнесе.

Докладчикъ: Въ Видинската има магазинеръ на когото Народното Събрание вотира 1600. Отъ 1956 свалихме го на 1600. (Съгласни). Има капитанъ де портъ; споредъ комисията 2400. (Съгласни. Прието).

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание, както го приела комисията? (Приема). Значи, прието.

Поповъ: Защо капитанъ де портъ на Раховската е 1500, а на Видинската 2400?

Докладчикъ: Видинската е на границата, има по-голѣмо значение отъ другитѣ и трѣбва да се тури чиновникъ по-способенъ. И на другитѣ ще види г-нъ Поповъ, че сж намалени на 1200. Комисията е на мнѣние, че този чиновникъ трѣбва добъръ да изпълнява службата, да наблюдава паспортитѣ

Докладчикъ: Видинската има единъ писаръ по бюджета 1680, по комисията 1400. (Прието).

Шивачовъ: Магазинера има 1600 трѣбва да има разлика 100 лева, нека бѣде 1500 лева, защото е несправедливо магазинеръ и писаръ да бѣдѣтъ еднакви.

Председателъ: Приема ли се 1500 лева?

Шивачовъ: Азъ си оттеглявамъ своето мнѣние и се присъединявамъ къмъ мнѣнието на комисията.

Председателъ: Приема ли се 1400 лева? (Приема се). Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи прието.

Докладчикъ: Раховската митница има капитанъ де портъ по бюджета 1500 лева, комисията се съгласи на 1200. (Приема се). И въ Силистра има капитанъ де портъ същотъ 1200 лева. (Приема се).

Вещественни расходи. Писменни принадлежности, отопление, освѣтление, телеграмми и други дребни разноски: на Видинската 960, (Прието). На Раховската 960 (Прието). На Вакарелската 840 (Прието). На Силистренската 600 (Прието). На Царибродската 400 (Прието). За пренасяние доходитъ отъ отдалеченитъ митници въ ковчежничествата На Царибродската 500 (Прието). На Вакарелската 500 (Прието). Всичко по § 2. 4760. (Прието).

Шивачовъ: Азъ искамъ да напомнима на Народното Събрание, че другитъ управители въ Вакарелската, Видинската и Раховската сж еднакви, а Царибродската има разлика. Събранието не намира ли за нужно, да се намали и на този управителъ платата? За Царибродския предлагамъ 2100 лева, оцѣнителъ 1100, писаръ 1080, младши конни стражари по 840, трима младши пѣши стражари по 600 лева.

Докладчикъ Комисията предлага на управителя 2500.

Поповъ: Царибродската митница е съвсѣмъ отлична отъ другитъ. Тя може да бжде четвртокласна.

М-ръ Начовичъ: Както за казначействата, тъй и за митницитъ, чиновницитъ се назначаватъ по нужда. Имало е нужда да се назначи единъ магазинеръ или оцѣнителъ, прибавило се е. Макаръ да не е било предвидено, като е имало нужда назначавали сж се чиновници.

Шивачовъ: Азъ предлагамъ 2100 фр. Достаточни сж. **Докладчикъ** Комисията приема 2400.

Председателъ: Приема ли се споредъ комисията? (Приема се).

Докладчикъ: Секретаръ-бухгалтеръ 1700. (Приема се). Оцѣнителъ 1700.

Марко Велевъ: 1600.

Докладчикъ: Приемамъ 1600. (Прието). Единъ писаръ 1080. (Приема се). Младши конни стражаръ 840. (Приема се). Три младши пѣши стражари по 600. (Приема се).

ГЛАВА XVI.

IV-классни Митници.

Никополска. Управителъ 2520; споредъ комисията 2400.

Шивачовъ: Противъ суммата нѣма да говоря. Нѣ не може ли Царибродската да стана четвртокласна?

М-ръ Начовичъ: Това незначително.

Буровъ: Тугъ за Никополъ и Тутраканъ нѣма оплакване. Трѣбва да се земе предъ видъ, да си остане 2100 л.

Министръ Финанси: Азъ ви увѣрявамъ, че нийдѣ не е толкова лошо, както въ Никополъ и Тутраканъ. Азъ престояхъ тамъ 24 часа, и ви увѣрявамъ, че нежелая да стѣпвамъ втори пътъ тамъ. Не зная, чиновницитъ какъ живѣятъ.

Буровъ: Азъ знамъ, че живота е евтинъ. 2100 фр. сж твърдѣ добръ.

Докладчикъ Комисията намира за добръ 2400.

Шивачовъ: Като спаднемъ, споредъ думитъ на г. Бурова остава 2160.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание 2160? (Приема се).

Докладчикъ: Капитанъ де портъ 1500. (Приема се). Оцѣнителъ 2004. Споредъ комисията 1800.

Шивачовъ: 1600 приехме за Царибродската митница. Не ще бжде злѣ, ако приемемъ тука същото.

Докладчикъ Приемамъ 1600. (Приема се). Четири младши конни стражари по 840, три младши пѣши стражари по 600. (Приема се).

Поповъ: Въ проекта стои 1680 лева за писецъ. Това трѣбва да е погрѣшка.

Шивачовъ: Ний вече приехме 1080; трѣбва да се остави това. (Прието).

Буровъ: Глѣдамъ на Царибродската митница 1080.

Шивачовъ: Оттеглямъ си думата, защото виждамъ, че нѣма никакъ бухгалтеръ.

М-ръ Начовичъ: Ний приехме 1680 за писаръ, защото той ще бжде като бухгалтеръ и ще извършва по-голяма работа.

Шивачовъ: Съгласенъ съмъ, понеже нѣма бухгалтеръ.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание 1500 лева за писаръ? (Приема се).

Докл. Пачевъ: Тутраканска митница. Управителъ 2160. (Приема се). Капитанъ де портъ 1200 лева. (Приема се). Писаръ 1200. (Приема се).

3 младши конни стражари по 840 л. и 2 пѣши стражари по 600 л. (Приема се).

Поповъ: Искамъ да забѣлѣжъ на г. Министра, че тука гудихме Царибродската III степеня; нека остане тя IV степеня,

а Балчикската да бжде III степенна. (М-ръ Начовичъ: Съгласенъ).

Докладчикъ: Кюстендилска митница. Управителъ 2160. (Приема се). Секретаръ бухгалтеръ 1800 л.

Буровъ: Предлагамъ 1620 л.

Докладчикъ: 1620 л. (Приема се 1620 лева).

Оцѣнителъ 2004 л. Коммисията предлага 1700 лева. (Приема се).

Щърбановъ: Никополска се прие съ 1600. (Приема се).

Председателъ: Тѣзи безъ да ги повтаряме вторий пѣтъ, може да се приематъ, както се прие първото.

Докладчикъ: 1 писаръ 1000 фр. (Приема се). 2 младши конни стражари по 840 л. 2 младши пѣши стражари по 600 л. (Приематъ се).

Габровска митница. Управителъ 2160 фр.

Геровъ: Виждамъ, че Никополска, Тутраканска, Кюстендилска, Самоковска и Балчикска сж все отъ единъ класъ. Да се вотира една отъ тѣхъ, и други ще се приематъ споредъ нея. (Съгласни!)

Шивачовъ: Само тѣзи може да се прокаратъ тѣй, гдѣто съществуватъ сжщитѣ длѣжности. Но за единъ писаръ на едно мѣсто е турено 1500 лева, а тука е турено 1000 л. Трѣба да се повтарятъ, но по-съкратено.

М-ръ Начовичъ: Азъ ще ги намаля, съгласно съ намаляването на другитѣ. Дѣто е прието 900 л., ще туря и на други мѣста 900.

Председателъ: Съгласява ли се Нар. Събрание съ г-на М-ра на Финанситѣ? (Съгласни!)

Буровъ: Балчикската има капитанъ де портъ.

М-ръ Начовичъ: 1200 се прие въ Тутраканъ и тука така ще стане.

Докладчикъ: Капитанъ де портъ въ Балчикъ се приемъ отъ коммисията съ 1500 л.; понеже тамо има морско пристанище, и не може да се сравнява съ Никополъ.

Поповъ: Понеже Балчикската митница мина въ III степеннитѣ, да бжде така, както е тамъ.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за капитанъ де портъ въ Балчикъ 1500 лева? (Приема се).

Иорд. Шишковъ: Не зная, защо не се пита Н. Събрание за повишение и понижение на классоветѣ на митницитѣ. Само по мнѣнието на единъ представителъ, да се намаляватъ ли?

Докладчикъ: Азъ питахъ, да ли иска да се произнесе Нар. Събрание; но не се произнесе никой, слѣдователно се подразумѣваше, че е съгласно.

Поповъ: Азъ предложихъ, щото Балчикъ да бжде III степенна митница, защото ний имаме само 2 морски скѣлета, именно Варна и Балчикъ. И лимана въ Балчикъ е по-добъръ даже отъ Варненския. Има доста голѣми доходи отъ тамо, и за това трѣба да има и тамо по-добъръ управителъ и по-добъръ капитанъ де портъ.

Шивачовъ: Г. Шишковъ не е противъ това, но трѣба да се пита Нар. Събрание; трѣба да има редъ, и Н. Събрание трѣба да го рѣши.

Щърбановъ: Като съмъ ималъ случай да проживѣя нѣколко врѣме въ Балчикъ, то можъ да кажъ, че е умѣстно на капитанъ де портъ да се даде 1500 фр. Но да преминава въ III класенитѣ митници, то не съмъ съгласенъ. Що се внасятъ стоки, тѣ служатъ само за града Балчикъ, и други работи нѣма. За това е умѣстно поставено, както си е въ проекта.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание . . .

Поповъ: Азъ мисля, че по напредъ Нар. Събрание прие да се гуди въ III степеннитѣ?

Председателъ: Трѣба да се вотира. (Поповъ: Не е по-трѣбно!) Тогава остава както си бѣше.

Докл.: Вещественни разноси споредъ проекта. Всичко: 2220 фр. (Приема се). V. класни митници. Пирдопската митница: 1 управителъ 1800 фр.

Бобчевъ: Понеже тази дава доста доходи и доста стока отъ тамъ минува, като тютюни отъ Цариградъ и др., и има тамо само управителъ съ единъ писаръ безъ оцѣнителя, то предлагатъ да остане 2004 фр., както си е въ проекта.

Шивачовъ: Ний не можемъ да правимъ особенни привилегии. 1800 лева е достатъчно на управителя отъ V-та класна митница и азъ предлагамъ да се вотира.

Докл.: 1 управителъ 1800 лева (Приема се).

1 писаръ 1200 л. (Приема се).

1 младши конни стражаръ 840 л. (Приема се).

1 младши пѣши стражаръ 600 л. (Приема се).

Сжщитъ персоналъ иматъ митници: Дѣсчено-Кладенска, Буйновска, Татарска, Чифутъ-Кюйска, Кулска и Троянска. (Приематъ се).

Поповъ: По случай на вотиране разноситѣ на Чифутъ-Кюйската митница ще забѣлѣжъ, да се тури нѣкое по-достойно лице; защото той много сжжнки е правилъ на тѣзи, които се преселяватъ отъ Румѣния, да минуватъ въ България.

Председателъ: Приематъ ли се вещественни споредъ проекта всичко 5280 лева? (Приема се).

Докл.: Глава XVIII. Митарственни пунктове. Софийский: 1 писаръ 1800 фр.

Бобошевски: Предлагамъ 1500 лева.

Шивачовъ: Като приехме на управители на другитѣ митници по 1800 л., то ще бѣде неудобно на единъ писаръ да се даде сѣщото.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 1600 л. за писаръ? (Приема се).

Докл. Старшии пѣшии стражаринѣ 900 л. (Приема се).

Каварненски мит. пунктъ 1 писаръ 1200 л. (Приема се).

2 младши конни стражари по 840 л. (Приема се).

1 пѣши младши стражаръ 600 л. (Приема се).

Всички други пунктове въ XVIII гл. сѣ равни; само че въ нѣкои сѣ по 2 младши конни стражари, а въ нѣкои по единъ. Платитѣ оставатъ, както се гласуваха а числото на персонала споредъ проекта 3900 л. (Приема се).

Глава XIX 84 погранични постове 144,120 л. именно: 168 младши конни стражари по 840 л. и 5 младши пѣши стражари по 600 лева.

Шивачовъ. Кой какво иска да казва, но сѣки си има свое мнѣние. И щомъ приехме на единъ жандаринъ 900 л., настоявамъ да се приематъ и тука 900 л. Имаше законъ за стражари, и чини ми се, че тѣзи стражари не сѣ по долни отъ другитѣ.

Щербановъ: Добръ би било; но като полицейскитѣ стражари иматъ и други обязанности, заради това г-нъ М-стръ е предвидѣлъ хубавичко всичко, и не трѣба да се повръщаме.

Председателъ: Приема ли се споредъ проекта и комисията за 84 погранични постове 144,120 л.? (Приема се).

Щербановъ: Числото на 168 стражари да се намали.

М-ръ Начовичъ: Ако да е възможно да се увеличи, а да се намали не е възможно.

Шивачовъ: Работата е, че на 84 пунктове излиза по 2 души = 168. Заради това, нека си остане тѣй.

Докл. Глава XX. Вещественни разности. Наемъ за помещение 15,000 л.; пломби, марки и други необходимости 10,000; обмундирование въоружение стражаритѣ 26,000; Печатание книги, вѣдомости и други 15,000 л. Всичко споредъ проекта 620,812 л. (Приематъ се).

Глава XXI. Контролеритѣ при табачнитѣ фабрики по 1200 лева.

Бобошевски: Предлагамъ на контролеритѣ по 1000 л.

М-ръ Начовичъ: Да остане по 100 фр. на мѣсець, защото тѣй могатъ да направятъ голѣмо злоупотребление.

Буровъ: Тѣ не сѣ много пари.

Шивачовъ: Даже трѣбало би, да се увеличи платата на 1500 лева. 100 л. на мѣсець не сѣ много.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание, както го предложатъ комисията: таб. контролери по 1200 л.? (Приема се).

Докл. Гл. XXII. За награда по издирване нарушенията на табачни питейни и митарственни уставн 6000 лева Съдържание чиновници по исписване тютюна 17,000 лева. Всичко 23,000 лева. (Приема се).

Глава XXIII. Надзоръ на лѣсоветѣ. 5 лѣсничей I класни; въ проекта сѣ по 4020 лева; комисията е направила по 3600 лева.

Шивачовъ: Ще попитамъ г-на Министра, въ тази плата наедно ли сѣ пѣтнитѣ пари, или не? (М-ръ Начовичъ: Всичко наедно). Незная какви хора ще се турятъ.

М-ръ Начовичъ: За този въпросъ на горитѣ знаете, че приготвихъ единъ законопроектъ, който е миналъ и презъ Дър. Съвѣтъ и ми е жалъ, че не може да се прокара и презъ Нар. Събрание. Въ цѣла България сѣществува единъ гласъ и той е, че нашитѣ гори сѣ въ много лошо положение, и че трѣба да се взематъ мѣрки за подобрието имъ. Балканитѣ стоятъ празни, нито трѣбва да не расте по тѣхъ. Но ако би се похарчили малко пари, и ако да има нужнитѣ лѣсничии да се зематъ за тая работа, горитѣ да се турятъ у редъ, то държавата ще може да има отъ тѣхъ 1 или 2 милиони доходъ слѣдъ 10 или 15 години. Много признателенъ ще да ви бѣдѣ, ако ме упълномощите да туря още отъ сега закона за горитѣ въ дѣйствиe. Защото всички знаете, до колко нашитѣ гори сѣ въ лошо състояние. Държавниятъ Съвѣтъ е приелъ числото на лѣсничии, и тамъ се настоява, да има въ всѣки окръгъ единъ лѣсничий. Азъ направихъ отъ тѣхъ 2 класса, и моля да се приематъ тѣй, както сѣ. За първо-класнитѣ ще се доведатъ отъ Европа хора опитни, които ще се турятъ надъ бившитѣ губернии да могатъ да надзиратъ другитѣ; да могатъ сѣщовременно да ги учатъ, и да имъ даватъ наставления, тѣй щото да бѣде надзора на горитѣ добъръ, и да се подигнатъ горитѣ въ България въ най-кратко време.

Лазаръ Дуковъ: Както каза г-нъ Министръ, трѣба да се обърне внимание на горитѣ. Но проекта както премина презъ Държ. Съвѣтъ, не може да се приеме. Тамъ се казва да се непускатъ кола отъ вѣнъ пѣтъ, и огень да се неклада. Но хичъ да се непускатъ кола, това не може да бѣде. Държ. Съвѣтъ може да тури този законъ въ практика. Друго нѣма да говоря, но щѣхъ само това да напомня.

Шивачовъ: За такиви специалисти 4020 фр. да ли не сѣ малко?

Геровъ: На тии които имаме да се плати 3600 л.

Шивачовъ: Нашитѣ могатъ да бждѣтъ 2 класни; и тии 5, които ще се доведѣтъ, да бждѣтъ първокласни.

Поповъ: Закона не е преглѣданъ и не е туренъ въ практика; защо сега да оставимъ тѣзи 4020 л. Нека останатъ до идущата сесия.

Шивачовъ: Като ще има хора специалисти, тѣ ще спомогнатъ да се тури по добъръ порядѣкъ на горитѣ.

М-ръ Начовичъ: Закона ще ли се приложи въ дѣйствиe, то зависи отъ Нар. Събрание. И даже ако се не опълномости М-ството да го тури въ дѣйствиe, то тѣзи лѣсничии ще бждѣтъ нужни; ще се добавятъ разни наставления къмъ този законъ, ще се грижатъ за експлоатацията на горитѣ, да става по редовенъ начинъ и за насаждане нови гори ще иматъ тоже грижа. За това съмъ на мнѣние, да се приематъ тѣзи цифри.

Председателъ: Приематъ ли се 5 лѣсничии по 4020 л. (Приема се). Който не приема, да си дигне ръката (Болшинство дига). Значи не се приема платата имъ. Който неприема по 3600 л. да си дигне ръката. (Меншинство дига). Значи приема се 3600 лева.

Докл.: На 9 лѣсничии II класни комисията приема 3200 лева (Приема се).

Бобчевъ: Комисията е приела 3000 лева.

Юрданъ Шишковъ: Г-да Представители! Трѣба да забѣлѣжимъ на г-на докладчика да не промѣнява мнѣнието на комисия. Трѣба да се държи порядѣкъ (Поповъ: Да не лѣже докладчика!)

Шивачовъ: Това е веднѣжъ и дваждъ, че Нар. Събрание приема нѣща, които комисия не е постановила.

Бобчевъ: Г-нъ докладчикъ не е направилъ много грѣшки. до сега сж 3. (Веселостъ).

Председателъ: Колко е предложила комисията?

Докл. По 3000 фр. (Приема се).

14 старши конни стражари по 1200 лева (Приема се). 19 младши по 840 лева; 60 младши конни стражари по 720 л.; 46 младши пѣши стражари по 600 л.; 90 младши пѣши стражари по 480 лева; Единъ писаръ съ 1200 л. 3 писари по 840 л. (Приематъ се).

Бобчевъ: Тѣзи писари гдѣ ще бждѣтъ?

М-ръ Начовичъ: Тѣ ще бждѣтъ тука въ Софийскій окръгъ. Окрѣга е голѣмъ, и да не сж принудени селянетѣ да отиватъ много далечъ да търсятъ лѣсничии за билетъ, когато искатъ да сечатъ дърва, за това се туриха 4 писари въ 4-тѣ части на окръга, да могатъ у тѣхъ да си зематъ билети.

Докл.: § 2. Вещественни расходи. За обмундирование стражаритѣ 14,160 л. (Приема се).

Докл.: Глава XXVI. Експлоатация на мината Мошина. 1 Управителъ на Мината 3000 л.

М-ръ Начовичъ: Управителъ на мината е едно достойно момче, и ако да се глѣдаше по достоинство, трѣбваше да му се даде 5000 л.

Ако нѣмахме него, трѣбваше да земемъ нѣкои специалистъ съ 8000 или 10000 лева. Моля да не се намалява тая плата.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание платата на управителя на мината Мошина съ 3000 лева? (Приема се).

Докл.: 2 магазинери по 2004 л.

М-ръ Начовичъ: Въ Държавний Съвѣтъ има внесенъ поемний договоръ за даване на експлоатация Тръвненската мина и тукашната (Мошина). Ний изживяваме твърдѣ много пари, да вадимъ въглищата. Ако да се намѣраше нѣкой концесионеръ за 5—6 години, правителството ще има по-голямъ доходъ, безъ разноси. Сега 1 тона въглища (800 оки) излиза на 9 фр.; а се намиратъ предприемачи, които предлагатъ да ги вадятъ по 4 фр. Това е голѣма разлика, защото съ тая разлика се осжипяватъ въглищата; и ако се даде на експлоатация, на мѣсто 20—30 фр. за тона, както се продаватъ сега въглищата, може да падне цѣната 12—15 фр. Този въпросъ ще го предложя на обсжждение, когато ще приемж поемнитѣ условия отъ Държ. Съвѣтъ. Азъ давамъ тѣзи разяснения само, за да привлечж вниманието на Нар. Събрание върху този въпросъ.

Буровъ: Това нѣма да каже, че Нар. Събрание, ако рѣшава въпроса за желѣзницитѣ, ще даде тѣзи въглища на концесионера на желѣзницата? Ако се отдадѣтъ на честенъ концесионеръ, то правителството ще харчи тогава твърдѣ малка сума, но да ли не ще си свърже рѣцетѣ?

М-ръ Начовичъ: Искамъ да отговоря на г-на Бурова, да не се плаши, че ако дадемъ съ концесия днешнитѣ рудници за кюмуръ, че ще си свържемъ рѣцетѣ. Въ България има много мини, и ако дадемъ двѣтѣ, другитѣ пакъ ще останатъ на правителството. За това да не се плашине. Сега се е отворила нова мина при Владая, която изглѣда да е побогата отъ другитѣ. Тѣй сжщо на Бистрица, на Самоковъ, и на всѣкъждѣ около София, гдѣто се копае ще се извади кюмуръ.

Бошнаковъ: Тука се спомена и за Тръвненскитѣ рудници. Тамо не се вади кюмуръ, а плащатъ се доста парици.

М-ръ Начовичъ: Има единъ надзирателъ. (Бошнаковъ: Той нищо не прави!)

Има нѣкои фабрики за спиртове въ Търновско, които не могатъ да се затворятъ. Позволява се на тѣзи хора да ва-

да въ кюмуръ. Отъ тамъ правителството нѣма печалба. Тѣ даватъ на тона 3 или 4 фр. не помня добръ, и съ тѣхъ се покриватъ разноситѣ на стражара, а въ сѣщо време се съхраняватъ тѣзи фабрики, защото другояче трѣбало би да се затворятъ. Ний не трѣба обаче да бждемъ жестоки къмъ българската индустрия.

Бошнаковъ: Думата е за чиновника, че 3000 фр. сж много пари.

М-ръ Начовичъ: Не сж 3000 лъва. Утрѣ ще ви дамъ по точно свѣдѣние, защото сега непомня добръ неговото жалованье.

Докл.: 2 магазинера по 2004 л.

Буровъ: 1700 лъва.

Шивачовъ: Приема се.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание по 1700 л. за магазинеритѣ? (Приема се).

Докл.: 1 контролеръ 1200 л. (Приема се).

1 конни стражаръ 960 л. (Приема се).

§. 2. Вещественни расходи.

Освѣтление на мината 3000 л.

Заплата на работницитѣ 12000 л.

Покупка на разнородни инструменти 2000 л.

Превозвание вѣглища въ София 12000 л.

Разни расходи за мината 2000 л.

Всичко 40168 лъва. (Приема се).

Отдѣление II. Извънредни расходи. Глава I. Съдържание на финансовий свѣтъникъ съ контрактъ 40000 л. (Приема се.) Добавочно съдържание на миний инжинеръ 25000 лъва. Подъ контрактъ. Въ проекта е 18000; но отъ добавочни на М-вото на Финанситѣ се пренесоха 6000 л. за да ги нѣма на двѣ мѣста. Този чловѣкъ е съ контрактъ. (Приема се 25000 л.).

М-ръ Начовичъ! Тука има още едно нѣщо. Ще доведж гореский специалистъ; моля да се вотира 15000 фр. за него. Той може да бжде или съ 12 или са 15000 л. Неговий контрактъ ще мине презъ Държ. Съвѣтъ. Да се предвиди 15000 л.

Лазаръ Дуковъ: Нѣзная за този чиновникъ, ще ли да се произнесе Нар. Събрание сега или да остане за идущата сессия, тѣй като закона за горитѣ не е още приетъ. Нужно е, да се поговори за този законъ, и думата ми е, да не се турне въ практика, както е сега, защото е негдѣ неприиспособимъ. Защото ако не може да сѣчатъ хора въ май или априлий, то ще останатъ нивитѣ имъ незаградени, и харманитѣ тоже не ще можтъ да се заградятъ.

Ще има нужда да се променятъ нѣкои членове.

М-ръ Начовичъ: Даже ако този законъ се введе въ изпълнение въ идущата сессия, мисля, че трѣба да се доведе специалиста още отъ сега. Защото когато дойде, той трѣба да обикаля България, за да си състави пълно понятие за горитѣ, и да може послѣ съ пълно съзнание да приготви потребнитѣ закони и распореждания. Г-нъ Дуковъ което казва, това потвърждава, че ще бжде много добръ да дойде единъ специалистъ, за да изработи нещо по съвършено, отъ колкото е този законопроектъ. А че сегашния законопроектъ запретиавалъ да влизатъ кола въ зората, освѣнъ по пжтищата, това е много добръ; за своя собственна полза сж длѣжни предварително да отворятъ пжть, до гдѣто имъ трѣба а не да опропастяватъ съ колата си три пжтя повече дървета, отъ колкото имъ трѣбва; не може да се слѣдва вече сегашното опустошавание на горитѣ до во вѣки вѣковъ. Нашитѣ гори още отгоре се изгарятъ една по една; овчари ги запалятъ нарочно, за това е необходимо да се запрети и огъня. Въ Европа тоже има гори, и се ползува населението отъ нихъ, но тамъ има редъ на експлоатацията, и за тагъвъ редъ и ний се нуждаемъ, както го иматъ всички други хора въ свѣта.

Буровъ: Този законъ мина презъ Държ. Съвѣтъ, и можеше да се приспособи; но има нѣкои недостатѣци. Има на пр. воденици, които трѣбало да се затворятъ, понеже се намиратъ въ гората. Тѣ трѣба да останатъ само да имъ се запрети да не сечатъ дърва. За това подобръ да остане за идущата сессия а тогива може да се обмисли подобръ.

М-ръ Начовичъ: Да не се плашатъ тѣ. Да отсѣче чловѣкъ нѣколко дървета, то не се казва експлоатация. Работата е тука за истребявание горитѣ, било чрезъ свършеното изсичанье и повреждане на младия подростъ, било съ изгорвание гори отъ овчари, за да имъ нарасте до година по добра трѣва и проч.

Шивачовъ: Не му е време сега да разискваме този законъ. Въпроса е, трѣба ли тагъвъ инспекторъ специалистъ за горитѣ? Азъ и всички вѣрваме че трѣба; за това да се съгласимъ, за да се предвиди платата му въ бюджета.

Лазаръ Дуковъ: Азъ за чловѣка не съмъ противенъ. Азъ, което казахъ, бѣ за горитѣ, и го казахъ за въ полза на правителството, ако остане до идущата сессия.

Председателъ! Приема ли Нар. Събрание 15000 фр. за единъ специалистъ по горитѣ? (Приема се. — Шумъ.)

Геровъ: На онѣзи на които се чини много 15000, ще кажъ че се отпусчатъ тѣзи пари; но може би че ще му се плати само 9—10 или 12000 лъва. То ще мине презъ Държ. Съвѣтъ, и разликата ще остане въ хазната.

Шивачовъ: Щомъ ще мине презъ Държ. Съвѣтъ, нѣма съмнѣние, че ще се разгледъ контрактъ. Тази сума е като авансъ.

Докл. 3). Квартирни на чиновници: Тѣхъ Богъ да прости.

ГЛАВА II.

Вещественни расходи.

Мобилировка за Централ. Управление	1500 л.
„ „ ковчежничествата	5000 л.
„ „ Сметната Палата	5000 л.
Купуване каси, децимали и баланси за ковчежничества.	15000 л.
За доисплащане мѣстата на дѣвическата и класическа гимназии въ София	28000 л.
Запасенъ фондъ	112.560 л.
Всичко	162.560 л.

М-ръ Начовичъ: Относително мѣстата за гимназиитѣ ще кажа, че всичкитѣ правителствени имоти сж притѣжание на М-вото на Финанситѣ. По тази причина е турена тази сума тука, макаръ че било въведение отъ друго Министерство.

Шивачовъ: Ако е така, то и Държавната Печатница да мине подъ Финансовото М-ство.

М-ръ Начовичъ: Кога ще се разисква М-ството на Просвѣщението може да го минете тамъ.

Бобчевъ: Да се обясни запасенъ фондъ.

М-ръ Начовичъ: Тѣ сж непредвидени. Утрѣ може да има потрѣба М-ство 2000 фр. или 5000 фр., отъ гдѣ ще ги земе?

Разумѣва се че ще се искатъ за всички отъ тѣхъ похарчени сумми оправдателни документи. Щомъ надминува суммата 5000 фр. трѣба да се иска позволение отъ Дър. Съвѣтъ.

За това да бжде Нар. Събрание спокойно. Има друго нѣщо което г-нъ докладчикъ забравилъ. Това е възнаграждение на старейшинскитѣ съвѣти за 1880 год.

Буровъ: Ще питамъ г-на докладчика за минийтъ инженеръ. Въ проекта е 18000 лъва, и добавочни 6000 лъва; а ний вотирахми 25000 л.

М-ръ Начовичъ: Въ бюджета е по погрѣшка написано 18000 намѣсто 19000. Контракта е 25000 съгласно съ постановлението на Държ. Съвѣтъ.

Буровъ: Искамъ да питамъ г-на М-ра, тѣзи хора специалисти, за колко време сж условени?

М-ръ Начовичъ: За 3 години, синийтъ инженеръ е дошелъ миналийтъ Септемврий; а Съвѣтника по Финанситѣ е дошелъ една година понапрѣдъ.

Предсѣдателъ: Приематъ ли се вещественни расходи, както ги приема комисия? (Приема се.)

Докладъ: Споредъ рѣшението на Нар. Събрание се прие още да се приложи на М-ството на Финанситѣ 240.000 лъва за възнаграждение на кметовѣтъ за десѣтъкъ по 1880 год. (Приема се.)

Лазаръ Дуковъ: Азъ мисля да напомня, да ли тука да предвидимъ нѣколко хиляди франка или при М-ство на Просвѣщение (Шумъ, не чува се. Гласове: При М-ство на Просвѣщението!)

Аневъ: (Шумъ) За археологическитѣ издирвания вѣрвамъ сѣки ще го приеме съ удоволствие. (Шумъ).

Предсѣдателъ: Засѣданието се закрива. Дневния редъ ще бжде: Законна за желѣзницитѣ, и бюджета на М-ство на Просвѣщението.

(Конецъ 8½ часа вечеръ).

Предсѣдателъ: **Варненско-Преславский Симеонъ.**

Подпредсѣдатели: { **Иванъ Симеоновъ.**
Ат. Минчовъ.

Секретари: { **Н. Шивачовъ.**
И. Ц. Щърбановъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безеншекъ.**